SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Ladislav Postupa, fotograf a grafik

TEORETICKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Opava 2012

Peter Ozogán

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Institut tvůrčí fotografie

Peter Ozogán

Obor: Tvůrčí fotografie

Ladislav Postupa, fotograf a grafik

Ladislav Postupa, photographer and graphic

TEORETICKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Opava 2012

Vedoucí práce: Mgr. Jan Pohribný

Abstrakt:

Život a dílo Ladislava Postupy od jeho počátků umělecké tvorby až po současnost. Zachycuje jej jako projektanta, malíře, reportéra, fotografa, grafika, tvůrce interiérů, digitálního tvůrce, podnikatele, vynálezce, básníka, spisovatele, ale také jako člověka. Seznamuje také s knihami, kde je dílo Ladislava Postupy prezentováno. Obsahuje fotografie, kterými se Postupa zapsal do dějin fotografie.

Klíčová slova:

Postupa, fotografie, grafika, Liberec

Abstract:

The life and work of Ladislav Postupa from the beginnings of his artistic creations to the present. It captures him as a designer, painter, reporter, photographer, graphical artist, interior designer, digital artist, businessman, inventor, poet, writer, but also as a human. It also introduces us to books which present the work of Ladislav Postupa. It includes the photos by whose aid Postupa enrolled in history.

Key words:

Postupa, photography, graphics, Liberec

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: 2011/2012

Studijní program: Filmové, televizní a fotografické umění a nová média
Forma: Kombinovaná
Obor/komb.: Tvůrčí fotografie (TF)

Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
OZOGÁN Peter	Chotyně 226, Chotyně	F082215

TÉMA ČESKY:

Ladislav Postupa, fotograf a grafik

NÁZEV ANGLICKY:

Ladislav Postupa, photographer and graphic

VEDOUCÍ PRÁCE:

Mgr. Jan POHRIBNÝ - ITF

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Zaznamenat celoživotní dílo Ladislava Postupy v oblasti fotografie a grafiky.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Jiří Janeček "Fotografie Ladislava Postupy", Severočeské nakladatelství, 1967
Čestmír Krátký, Jan Koblasa "Čestmír Krátký", Severočeské nakladatelství, 1969
Ladislav Postupa "Ladislav Postupa", vlastní náklad, 1992
Jiří Jiroutek "Dílo Ladislava Postupy", bakalářská práce ITF, 1994
Aleš Kuneš "Surrealistické incidence", PHP Praha, 1996
Petr Flejberk "Ladislav Postupa, fotograf a grafik", P.F. Art Production, Liberec 2008
Jiří Jaskmanický "Ladislav Postupa", Greisen, 2010
Jana Hunterová "Studio výtvarné fotografie v Liberci", bakalářská práce ITF, 2010
Petr Flejberk "Figurální tvorba Ladislav Postupa", P.F. Art Production, Liberec 2011

Podpis studenta: ..... **Datum:** .....

Podpis vedoucího práce: ..... **Datum:** .....

Podpis vedoucího katedry: ..... **Datum:** .....

(c) IS/STAG , Portál - Podklad kvalifikační práce , F082215 , 30.05.2012 11:28

Poděkování

Děkuji Ladislavu Postupovi za čas, který mi věnoval, za zpřístupnění svého osobního archívu, za osobní poznání nejen jako fotografa, ale také jako člověka. Stejně tak děkuji mnoha dalším lidem za poskytnutí důležitých informací nejen o Ladislavu Postupovi, ale také o jeho díle, tvorbě a době, ve které tvořil.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracoval samostatně za použití literatury a pramenů uvedených v seznamu použité literatury.

Souhlasím, aby tato práce byla zveřejněna zařazením do Ústřední knihovny FPF SU v Opavě a knihovně Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na internetových stránkách ITF.

V Liberci dne 25.5.2012

Peter Ozogán

Obsah:

Úvod 02

01. Doba a prostředí 03

02. Ze života 06

03. Studio výtvarné fotografie 08

04. Projektant a malíř 12

05. Reportér 14

06. Fotograf 17

07. Grafik 23

08. Tvůrce interiérů 28

09. Digitální tvůrce 30

10. Podnikatel 36

11. Vynálezce 40

12. Básník a spisovatel 43

13. Člověk 46

14. Knihy 49

15. Pokračovatelé 56

16. Životní dílo 61

Závěr 62

Přílohy:

A. Životopisné údaje 63

B. Výstavy 64

C. Zastoupení ve sbírkách 67

D. Recenze 68

E. Zveřejněn v publikacích 69

F. Použité zdroje informací 70

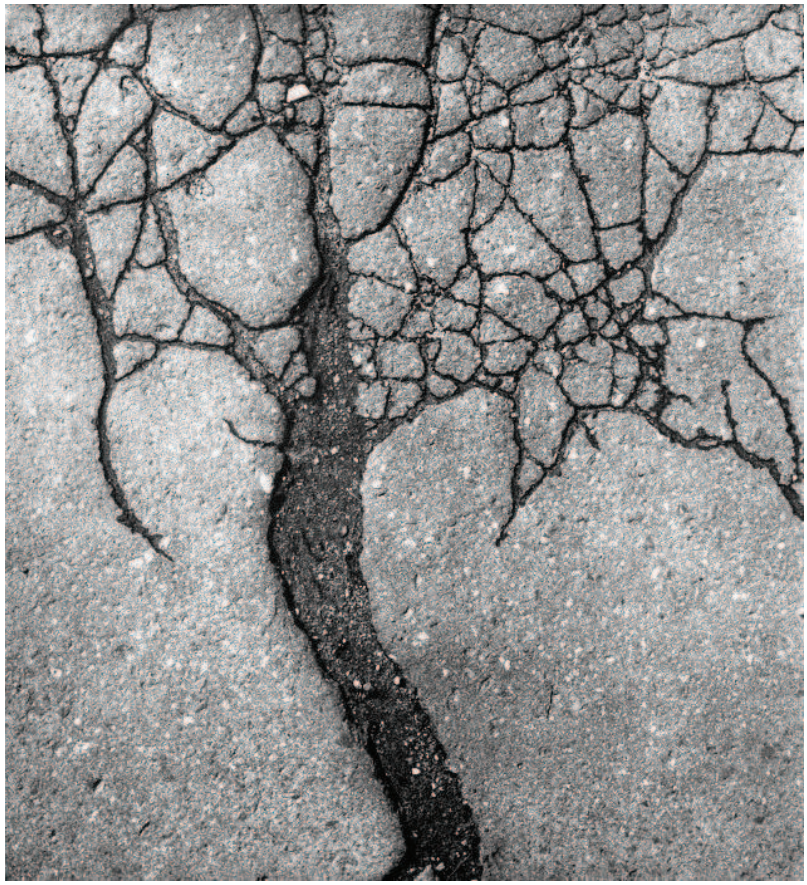
G. Seznam vyobrazených fotografií 71

H. Jmenný rejstřík 73

Úvod

Ladislav Postupa, jak se občas říká, žijící klasik české fotografie. Měl jsem možnost poznat jej víc, než co se o něm píše v knihách. Měl jsem možnost strávit s ním dlouhé hodiny při debatách o fotografii. Měl jsem možnost poznat styl jeho práce, když jsem s ním spolupracoval v jeho nejnovější digitální éře a převádět některé jeho starší fotografie do digitální podoby pro možnost tisku.

Nabízím zde několik podob Ladislava Postupy. Podob, které jsou odlišné. Podob, které vcelku vypovídají o tom, jaký je Ladislav Postupa nejen fotograf a grafik, ale také jaký je to člověk. Najdete zde poodhalení zákulisí jeho dlouholeté tvorby. Poznáte, že k úspěchu nestačí jen kopírovat tvorbu někoho jiného. K dosažení úspěchu v oblasti fotografie totiž musíte už sami vše (foto)graficky vidět, stejně jako Ladislav Postupa. Musíte však být také dostatečně průbojní a podnikaví při prosazování své práce.

Strom (1966)

01. Doba a prostředí

Tvorba Ladislava Postupy zahrnuje mnoho let aktivní práce ve fotografii. Za tu dobu se změnil nejen on sám, ale zejména naše společnost a kultura. Postupem doby se také měnily možnosti působit v oblasti umění. Protože nejzávažnější Postupova díla vznikla v šedesátých a sedmdesátých let, bylo by vhodné si zejména toto období připomenout a zamyslet se nad tím, jaké vlivy působily na Postupovu práci.

Šedesátá léta bylo celosvětově moc zajímavé období. Byla to doba, ideálů a nadějí, což byla reakce na předchozí poválečné období. Nastalo politické uvolnění a zejména mladí lidé chtěli žít naplno. Je to éra Beatles, ideálů, ale také dlouhých vlasů a hippies. Lidé se více zajímali o mimoevropskou kulturu a filosofii východu. U nás to bylo také na přechodnou dobu celkového uvolnění izolace od západního světa.

Celosvětově je na konci padesátých let patrný vzestup zájmu o humanistickou fotografii, který byl vyvolán Steichenovým projektem Lidská rodina. Velký význam k oživení fotografie u nás měla také celostátní výstava fotografie v roce 1958. Znovu se začalo diskutovat o tom, zda je fotografie umění. Začíná vznikat řada časopisů, jsou zakládány fotografické výstavní síně a začínají vycházet drobné monografie významných našich i světových fotografů.

Určité uvolnění během šedesátých let nastalo u nás i v kultuře. Začaly u nás působit různé umělecké formy, do té doby nepřijatelné. Patřil mezi ně i surrealismus, který vybízel k tvořivosti a svobodě ducha. K tomuto hnutí se hlásilo široké spektrum různých forem kultury, například i básníci a výtvarníci. Patřili k nim například i malíř Mikuláš Medek, fotografka Emila Medková a také Vladimír Boudník. Postupně však byl znatelný přechod k informelu, strukturální abstrakci. Snažil se vše zobrazovat v původním surovém stavu.

To nejzajímavější v naší kultuře se dělo živelně a neoficiálně. Jan Koblasa zorganizoval v roce 1960 neveřejné výstavy Konfrontace. Zúčastnili se jich například Jiří Valenta, Aleš Veselý a Zbyšek Simon. Dále s nimi spolupracoval i Mikuláš Medek. Jedné z pozdějších konfrontací (výstavy) se zúčastnil v roce

1965 i fotograf Čestmír Krátký. Dalšími příznivci byli například i Vilém Reichmann, Emila Medková a Alois Nožička. Častým tématem se stala oprýskaná zeď a nalezené objekty na skládkách. Jejich netradiční pohledy vzbudily velký zájem a staly se velkou inspirací i pro další umělce. Nefigurativní umění, které bylo předtím odmítáno, se tak stávalo být běžným.

Vladimír Boudník ve svém manifestu nabádal k nalézání skvrn a struktur na starých zdech, jejich následném dotvoření ke vzniku uměleckého díla. Velmi inspirativní se stávaly staré továrny, staveniště a skládky. Nový pohled dával takovým místům možnost vyniknout v nové podobě. Sám Boudník pracoval často s plechy, dráty a odřezky kovů. Vytvářel z nich originální grafiky.

Emila Medková měla k surrealismu blízko již v 50. letech, kdy spolupracovala se skupinou kolem Karla Teiga. Velký vliv na ni měl i Mikuláš Medek, se kterým se poznala už během studia na Grafické škole v Praze. Oba se navzájem inspirovali, jejich náměty prolínaly. K jejím nejznámějším fotografiím patří fotografie s náměty zdí, díky nimž se stala nejznámější představitelkou strukturální abstrakce. Soustřeďovala se zejména na detail s potlačením prostoru.

Emila Medková, Křik (1963)

Alois Nožička se dodnes hlásí k surrealistům. Pracoval jako kameraman a snad proto tvoří své práce pro odlišení a změnu pohledu své fotografie výhradně na výšku. Vystudoval kameru na FAMU, to však byla jen hoho obživa. Realizoval se pak výhradně fotografií, která mu přinášela větší uspokojení. Odreagovával se tak od své profese. Jeho životním tématem se staly skládky a smetiště. Začal tam pořizovat velké množství záběrů. Z nich potom vybíral ty nejlepší a dělal z nich výřezy různých motivů, zvětšoval je a dával do větších cyklů. Nejznámější z nich vytvořil pod názvem Komplementární svědectví.

Čestmír Krátký vystudoval etnografii a dějiny umění na Karlově univerzitě v Praze. Spolupracoval s fotografem Karlem Plickou, se kterým jezdil na Šumavu, kde studoval zvyky vysídlených rumunských cikánů. Tam se poprvé setkal s fotografií. Velký zlom však nastal po setkání s malířem Janem Koblasou v roce 1959. Později pracoval v Liberci v Oblastní galerii. Fotografoval zejména na smetištích, nalézal na nich různě detaily, vyhledával na nich pozůstatky lidských existencí. Doplňoval je komentáři, kterými dal obsahu fotografie nový význam, zamýšlející se vztahem člověka a přírody. Byl velkým teoretikem fotografie, publikoval v odborném tisku.

Šedesátá léta plná nadějí a nalézání možností ukončil rok 1968. Hodně věcí se změnilo. Již nebylo tak snadné svobodně tvořit. Čestmír Krátký emigroval, jiní k tomu zase nedostali dostatek odvahy. Nastala, dalo by se říct „nová doba temna". Autoři, kteří chtěli svá dále prodávat, museli je předkládat komisi. Liberecké Studio výtvarné fotografie pozvolna zaniklo, protože nebyla snaha dále ve společné práci pokračovat.

Další velké oživení nastalo až pádem komunismu. Kdo byl aktivní a snažil se, měl najednou plno možností k tvorbě. Nastal i velký rozvoj foto techniky, postupně se přešlo na digitální zpracování. Bylo však nutné hledat nové možnost zpracování, kterými by bylo možno se odlišit od ostatních.

Každá doba má své možnosti, klady a zápory. Podle nich je nutné jednat. Stejně jako to dělal celou dobu Postupa. Vše výše uvedené na něj mělo vliv. Postupa se přitom snažil vše využít, jednal vždy podle aktuální doby a aktuálních možností. Určitě i díky tomu se ve fotografii prosadil.

02. Ze života

Ladislav Postupa strávil většinu svého života v Liberci, narodil se však v roce 1929 v Náchodě. Z důvodu úmrtí své matky, která pár dní po jeho narození zemřela, strávil své dětství v České Skalici u své babičky. Gymnázium vystudoval ve Dvoře Králové. Další studium mu již nebylo za války umožněno. Nastoupil proto do stavební firmy, která byla zařazena do totálního nasazení staveb válečného průmyslu. Pracoval tam až do konce války.

Po válce byl v roce 1945 přijat na Vyšší státní průmyslovou školu stavební v Liberci. Absolvoval ji s velmi dobrým prospěchem a byl doporučen ke studiu na Vysoké škole technické v Praze. Následně se oženil a narodila se mu dcera. Přesto však musel nastoupit na dvouletou vojenskou službu. Sloužil ve Vojensko historickém ústavu v Praze. Tam měl možnost získat plno zkušeností z oblasti fotografie a grafiky. Několik let poté vážně onemocněl. Za rok však měl možnost vrátit se zpět ke své práci, kdy působil jako projektant v architektonickém ateliéru projekčního střediska v Liberci. Stále se však současně věnoval i výtvarné činnosti. Kreslil, zajímal ho film, později se již soustředil na fotografii.

Fotografii se Postupa věnoval od roku 1959. Nejprve jej zajímaly humanitní děje. Své fotografie zasílal do různých novin a magazínů. Jeho první otištěná fotografie zachycuje nehodu před Libereckou radnicí a byla otištěna v místním deníku Vpřed. Stal se velkým příznivcem fotografie a v roce 1962 spoluzakládá Liberecké Studio výtvarné fotografie. Současně se rozhodl věnovat fotografii naplno. Zažádal proto o přijetí do Svazu československých výtvarných umělců v Praze, kam byl v roce 1965 přijat. Založil si ateliér a od té doby pracoval bez přerušení samostatně jako výtvarník fotograf.

V roce 1969 získal od Krajského národního výboru v Ústí nad Labem veřejné uznání za výtvarnou činnost ve fotografii. Znalosti z původního povolání využívá při realizaci svých záměrů využití výtvarné fotografie ve společenských i soukromých interiérech. Hledá vhodné řešení adjustační metody pro své obrazy. V roce 1970 přihlašuje patent na povrchovou úpravu obrazů a získává na to autorské osvědčení. Uvedenou metodu adjustace fotografií následně dlouhá léta

používá. Další patent dovolující využití fotografií a grafik v nábytkovém designu získal v roce 1986. Za svou celoživotní tvorbu byl v roce 1991 jmenován čestným členem Asociace fotografů.

Jeho první manželství skončilo po 33 letech rozvodem. Nové manželství uzavřel v roce 1993, nyní své ženě předává své zkušenosti a spolu aktivně působí v oblasti fotografie.

Po celou dobu svého profesionálního působení v oblasti fotografie pracoval ve svém ateliéru v Liberci nad kavárnou Nisa. Ten mu v roce 2007 zničila vichřice. Přestěhoval se proto se svou prací do domácího ateliéru v malém panelákovém bytě.

V současné době pracuje Postupa na uspořádání svého celoživotního díla. V roce 2010 mu byla vydána velká obrazová monografie. Ve stejném roce byly jeho práce vystaveny na velké výstavě v Liberci, v Galerii u Rytíře. Za svou celoživotní práci dostal v roce 2009 uznání od ministra kultury.

Mongolfiera (1992)

Varování (1992)

03. Studio výtvarné fotografie

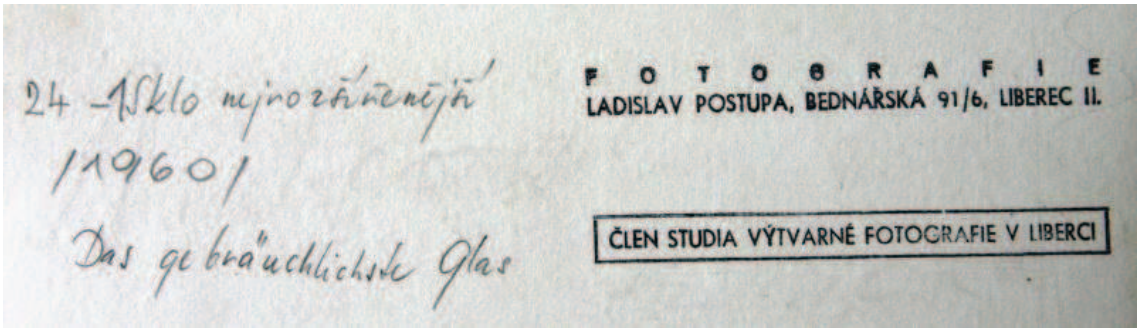
Velký význam pro fotografické dění na Liberecku mělo v šedesátých letech Studio výtvarné fotografie. Jednalo se o výběrové sdružení lidí, kteří chtěli tvořit velmi kvalitní fotografie. Nedokázali se spokojit s běžným průměrem. Členem studia mohli být pouze ti, kdo dokázali podávat stabilně kvalitní výsledky. Soustavnou snahou předčit svými fotografiemi kolegy docházelo k neustálému zvyšování úrovně jejich fotografií.

Dle tvrzení Ladislava Postupy existoval již před vznikem Studia výtvarné fotografie v Liberci na počátku šedesátých let fotografický klub na nádraží (předchůdce dnešního Fomaklubu), kde byl i fotoateliér. Problém ale byl, že přístup do něj byl pouze pro některé „vyvolené" lidi. Bylo totiž možné se do něj dostat pouze na povolení, protože byl umístěn mimo veřejné prostory nádraží. Členem tohoto fotoklubu byl i Vilém Boháč. Ten v té době představoval vynikajícího fotografa aktů. Tomu se však takový přístup do ateliéru nelíbil, protože do něj nebyl trvalý přístup. Proto se rozhodl jednat s tehdejším Osvětovým domem v Liberci, jestli by se nedal sehnat nějaký provozní prostor přístupný pro všechny fotografy. Navrhl také založení instituce, která by zajišťovala fotografy na Liberecku. Jejími zakládajícími členy se stali již zmiňovaný Vilém Boháč, Jan Kabíček (vyučený fotograf, grafická škola, dokumentární fotografie, pracovník libereckého muzea) a Jiří Plátek. Ti se následně sešli a založili v roce 1961 Studio výtvarné fotografie s tím, že pozvali další dva členy, Jana Pikouse a Ladislava Postupu. Těchto pět osob tedy studio zakládalo. Následně prošla studiem výtvarné fotografie zhruba dvacítka dalších fotografů.

Podmínkou členství ve Studiu výtvarné fotografie bylo odevzdat do archívu studia ročně 10 fotografií, které byly schváleny ostatními členy studia. Pokud nebyl někdo schopen dodržet 10 odevzdaných schválených fotografií, dal se mu dispens na půl roku, aby požadovaný počet fotografií doplnil, aby členství ve studiu neztratil.

Stejně tak byly tvrdé i podmínky pro přijetí nových členů. Podmínkou členství bylo předložení fotografií, o kterých se hlasovalo, zda může být zájemce

přijat za člena studia. Dost často se stávalo, že z deseti zájemců byli přijati například jen dva. I díky tomu si studio udržovalo velmi vysokou kvalitu.

Zadní strana fotografie Ladislava Postupy

Jedním z členů Studia byl také Čestmír Krátký, který měl jako pracovník Oblastní galerie v Liberci vynikající přehled o světovém umění. Činnost Studia tím neobyčejně posílil. Podle vyjádření a názoru Ladislava Postupy je ale nutné dodat, že měl snahu to vše orientovat svým způsobem tak, jak to jemu výtvarně vyhovovalo. Rozhodně se ale díky tomu studio zbavilo tendence tvořit běžné fotografie. Pomohl tomu, že se každý člen studia specializoval na téma, které mu bylo blízké. Tím, že Čestmír Krátký přinesl do studia obecné vědění o fotografii, značně činnost studia obohatil. Podle Ladislava Postupy měl dokonce tendenci, aby se stal příkladem tvorby. Někteří členové studia byli proto, dalo by se říct, soupeři, aby se každý předvedl, jak je kdo dobrý a kdo je ještě lepší.

Ve studiu výtvarné fotografie vydrželi pracovat díky tvrdým podmínkám pouze ti nejlepší. Kdo to nedokázal, brzy odpadnul. Každý z fotografů studia měl svůj vzor, kterému se snažil vyrovnat. Čestmír Krátký si vzal za vzor Emilu Medkovou a Koblasu, Vladimír Postupa se inspiroval Reichmannem a Man Rayem, Jan Pikous obdivoval dílo Josefa Sudka, další z fotografů hledali svou inspiraci a vzory v literatuře o fotografii.

V průběhu let mělo Studio výtvarné fotografie zhruba dvacet členů. Dle katalogu výstavy v Brně z roku 1965 byli v té době členy (mimo dalších) například Jiří Bartoš z Hejnic (krajina), Gustav Hřebíček z Jablonce (reportáž, dokument), Jan Kabíček, Miloslav Kalík z Jablonce (krajina), Čestmír Krátký, Jan Pikous, Jiří Plátek, Ladislav Postupa a Karel Škopek z Lomnice (krajina). Jak je

vidět, členy studia nebyli pouze fotografové z Liberce. Na činnosti studia se podíleli i fotografové z širší liberecké oblasti, kteří měli zájem se neustále zdokonalovat ve své práci.

Čtvrtá výstava fotografií STUDIA

Výroční výstava prací členů libereckého Studia výtvarné fotografie se pravděpodobně stane objektem soustředěného zájmu té části naší kulturní veřejnosti, která soustavněji sleduje dění v této oblasti tvořivé činnosti. Studio shromažďuje na výběrovém principu nejvyspělejší fotografy Liberecka. Za pět let svého trvání si získalo dobrou pověst díky tomu, že uvědoměle klade nejvyšší požadavky na práci všech svých příslušníků, nároky jsou často měřitelné s úrovní fotografie profesionální.

Nejprve však nutno vyslovit politování nad skutečností, že se letošní expozice objevila bez předchozí propagace a že je limitována možností pouhých čtrnácti dnů, kdy bude přístupna veřejnosti. Není užitečné, je-li celoroční úsilí Studia korunováno možností krátkodobé výstavky, kde se nejlepším autorům poskytuje možnost vystavit jen několik fotografií. Navíc se tu chronicky objevují práce staršího data, v několika případech již dávno před tím zveřejněné. Jde o snímky, na kterých pracovali členové zpravidla v předloňském roce, vloni je předložili k posouzení Studia a teprve letos je instalují. Divák se tak nechtěně uvádí v omyl: domnívá se, že mu jsou předkládány výsledky přítomné nebo recentní aktivity, kterou naopak bude mít možnost posoudit až za rok nebo za dva. Je proto sporné, zda se taková výstava může stát impulsem k další práci Studia, dokumentuje-li dávno minulý stav, je-li realizována narychlo a v značně provizorních podmínkách.

Tato výtka není adresována vystavujícímu kolektivu, nebo nikoliv jen jemu. Řešení spatřuji v tom, aby získali konečně možnost vystavovat častěji v prostředí, kterým by mohli sami disponovat a kam by mohli pravidelně zvát stovky svých příznivců, známých a třeba i náhodných zájemců. V situaci, kdy se co týden renovuje některý prostor obchodů a podobných místností ve středu města, bychom snad mohli najít také místo pro takový menší výstavní sál. Byl by bezpochyby dobře navštěvován a za určitých podmínek by se jistě ani nemusel stát záležitostí vysloveně ztrátovou. Zde by měl možnost vystavovat každý z jeho členů souvislejší celek svých prací, mohly by se tu pořádat expozice fotografií hostů Studia, ať by již šlo o kolektivy nebo o jedince z jiných center fotografického dění. Čas od času by se naskytla i příležitost reprizovat některou z pražských výstav zahraniční provenience. Lidi, kteří fotografují s určitými aspiracemi, je i v Liberci nemálo a úměrně tomu je i dost těch, kteří by o takové akce projevovali soustavný zájem. Jen tak by bylo možné zamezit, aby v činnosti Studia sílily některé negativní tendence, které dosti průkazně dokládá právě letošní výstava.

I když totiž letošní instalace objevila návštěvníku desítky dobrých snímků, zdá se, že v aktivitě Studia jako celku se projevuje cosi jako únava, stagnace. I ti nejlepší autoři se nevyhnuli opakování svých vlastních včerejších úspěchů a objevů, riziku očividné stereotypie v inspiraci a záměru. Víme, že značný podíl má na tom problematická situace celé československé fotografie a nejen té — všeobecně ubývá originálních talentů, jejich místo ochotně zaujímají dovední řemeslníci, pracující dle osvědčených postupů a vzorů.

Výstavu Studia sice označí i poučenější divák za dobrou. Ocení zejména rozhodnutí, vystavit jen nejlepší výsledky bez ohledu na to, že vyspělému členu bylo poskytnuto více příležitostí než autoru začínajícímu. To je v pořádku pro většinu návštěvníků bude jistě rozhodující celkový dojem. Přejme si jen, aby si tento kolektiv uvědomil riziko své přítomné situace a našel z ní co nejdříve osobité a přesvědčivé východisko. Povrchní modernismus dnes již nikoho nevzrušuje a přitom tradiční postupy jsou k nepoužití opotřebeny a nelze se k nim vracet. Řešení nelze naznačovat v rámci tohoto článku: je především věcí libereckých fotografů samých, jejich tvůrčí odvahy a odpovědnosti v tváří dosud neznámému obrysu československé fotografie příštích let.

Čestmír Krátký

Recenze výstavy Studia výtvarné fotografie (1967)

Studio výtvarné fotografie mělo snahy prezentovat výsledky své práce i na veřejnosti. Zejména díky kontaktům Čestmíra Krátkého bylo možné prezentovat činnost studia na řadě výstav, dokonce mezinárodních. Samotní členové studia potom měli možnost prezentovat své fotografie například i v časopise Československá fotografie. Patří k nim zejména Jan Pikous, Ladislav Postupa a Čestmír Krátký, který byl znám v odborném tisku i jako významný teoretik fotografie.

O tom, že činnost Studia výtvarné fotografie v Liberci byla opravdu na výši, svědčí mimo jiné i to, že tři členové Studia výtvarné fotografie se stali

členy Svazu československých výtvarných umělců. Čestmír Krátký byl přijat za člena, Ladislav Postupa byl přijat za člena a byl jmenován čestným členem, a za kandidáta svazu byl přijat i Jan Pikous. Studio výtvarné fotografie proto působilo na Jana Pikouse rozhodně motivačně a umožnilo mu rozvíjet jeho fotografické umění.

Studio výtvarné fotografie dokázalo ve značné míře ovlivnit tvorbu svých členů. Je však nutné přiznat, že to bylo zejména díky působení Čestmíra Krátkého. Ten však krátce po srpnu 1968 emigroval a studio následně zaniklo. Krátký se stal velkým vzorem zejména pro Jana Pikouse, částečně i pro Ladislava Postupu. Každý z nich však pracoval dál samostatně a svým vlastním stylem.

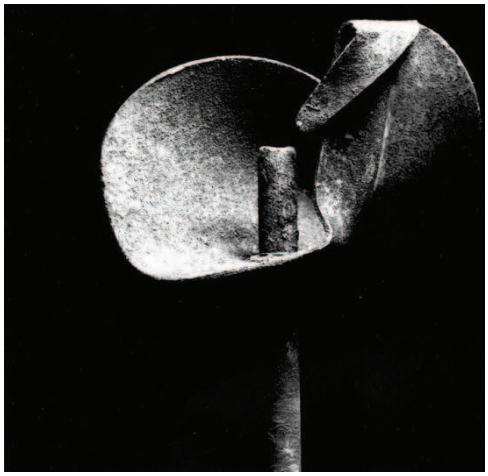
Soused (1971)

Zahrada (1981)

Zakletý (1970)

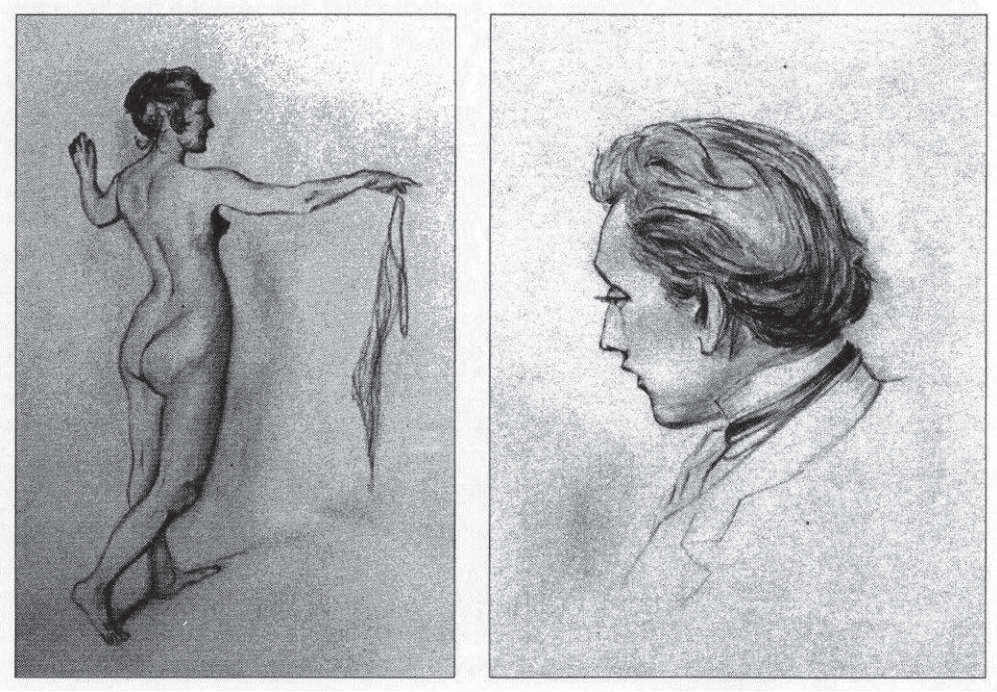

Květ (1979)

04. Projektant a výtvarník

Ladislav Postupa poznal za svůj život různé profese, než se dostal ke své pozici známého fotografa a grafika. Tíhnul sice již od počátku k uměleckým oborům, přesto ale mu nebylo umožněno po studiu gymnázia pokračovat požadovaným směrem. Ještě za války byl totálně nasazen ve stavební firmě. Tam až do konce války „budoval" válečný průmysl.

Po skončení války byl přijat na Vyšší státní průmyslovou školu stavební v Liberci. Tu absolvoval s velmi dobrým prospěchem, byl proto doporučen ke studiu na Vysoké škole technické v Praze. Vojenskou službu absolvoval ve Vojensko – historickém ústavu v Praze, kde měl možnost poznat taje zpracování fotografie, ilustrace a grafiky. Přesto ale dále pracoval jako projektant v architektonickém ateliéru projekčního střediska v Liberci.

Cvičné kresby (nedatováno)

Bez ohledu na to, kde pracoval, zajímala Postupu oblast umění. Zabýval se soukromě kresbou, kinematografií a až později se soustředil na fotografii. Byl nadšeným kinoamatérem a na svých cestách pořizoval filmové záznamy okolního dění. Již v té době pracoval koncepčně a ještě před cestou měl promyšleno, co kde nafilmuje, včetně délky obrazových záznamů. To mu

umožnilo, že mohl přímo bez střihu zaznamenávat na filmový pás (později videozáznam) požadované záběry.

Stále více tíhnul ke statickému zobrazení světa kolem sebe. Začal skicovat, co kolem sebe vidí. Snažil se nalézt prostředek, který by mu to umožnil s menší námahou. Začal se proto zajímat o fotografii. Bral ji zpočátku pouze jako prostředek pro zaznamenání prvotní vizuální situace, kterou by mohl následně ve svých obrazech zdokonalit a zobrazit v požadované podobě. Netušil tehdy, že nakonec to bude právě fotografie, která jej proslaví.

Česká krajina (1952)

05. Reportér

Ladislav Postupa začal nejprve fotografovat život kolem sebe. Pozorně sledoval vše, co se kolem něj děje, a zachycoval zajímavé momenty. Takové jeho snímky byly často publikovaný v různých novinách a obrazových magazínech jako ilustrace k textům. Postupa takovým fotografiím říkal „reporty" a má jich dodnes archivováno zhruba dva tisíce. Dle jeho názoru je z nich asi tak padesátka velmi kvalitních i v dnešní době.

Přestože byly Postupovy reporty (reportážní fotografie) v době jejich vzniku hojně tisknuty, on sám se k nim již nehlásí a byl také velmi zdrženlivý v tom některé z nich ukázat. Bylo by to určitě škoda nezveřejnit nyní po tolika letech několik z těchto fotografií. Některé z nich byly otištěny v poslední Postupově monografii z roku 2010.

Sklo nejrozšířenější (1960)

Slečna má rýmu (1960)

Jedna z Postupových fotografií, která byla otištěna i v Československé fotografii, zachycuje nejrůznější dopravní prostředky. Dle Postupy je na ní na jednom místě zachyceno vše, co jezdí, od jízdního kola až po autobus.

Různé dopravní prostředky

Při našich debatách o fotografii Postupa často reportážní fotografii zmiňoval. Snad protože věděl, že je to oblast, která mě dosti zajímá. Až následně, při pročítání časopisu Československá fotografie 7/1967 jsem si uvědomil, že se přechodem od „reportů" k jeho „nereálné fotografii" v té době dosti zabýval. Píše tam:

> *„Současno příliš nadbíhá obrazu o člověku. Tato tématika zdá se být řešitelná převážně prostřednictvím reportážní fotografie, aby zůstala lidskou. Tvůrčí možnosti reportáže zůstávají omezeny na postřeh, dále výběr z kvanta technicky získaných motivů, téměř bez možnosti cokoliv dotvořit. Neposledním důvodem k vznikání této fotografie jsou i důvody komerční. Tak zůstává vnitřní stanovisko zakryto objektivem, i když je jisto, že myšlenka člověka předstihuje.*

Současná možnost uplatnění autora kdekoliv na světě, pokud se dožaduje publikace je mnohdy ovlivněna individuálním názorem a tendencí podle potřeb vydavatele. Jsem toho názoru, že autor má povinnost uveřejnit své přesvědčení. Možnost je pak dána pořádáním souborných výstav, kde není uvedených překážek.

Odklonil jsem se od reportáže. Nepodceňuji však její význam, zejména pro autentičnost a její dokumentující složku. Myšlenka předchází vzniku obrazu. Názvu používám jako vstupní informace k porozumění obrazové složky. Převážně i tak vznikají mé fotografie, dříve připravené, přičemž nevylučuji obrazový nález, který by mě takto zpětně zaujal."

Postupa reportem začínal, pak si ale uvědomil, že to není správná cesta, které by se chtěl věnovat. Reportážní fotografie má podle něj velký humanitní význam, ale on to dělat nechtěl. Bylo mu nepříjemné, že ty lidi co fotografoval, tím obtěžoval. Hledal proto jinou cestu. Poznal, že fotografování reportů bylo pouhé zrcadlení skutečnosti bez dalšího tvůrčího zásahu. Uvědomil si, že **s obrazem se musí dál něco dělat, manipulovat s ním. Protože pouhé odzrcadlení nestačí**. Na tom je založena technika další Postupovy práce.

Babiččina Singrovka

06. Fotograf

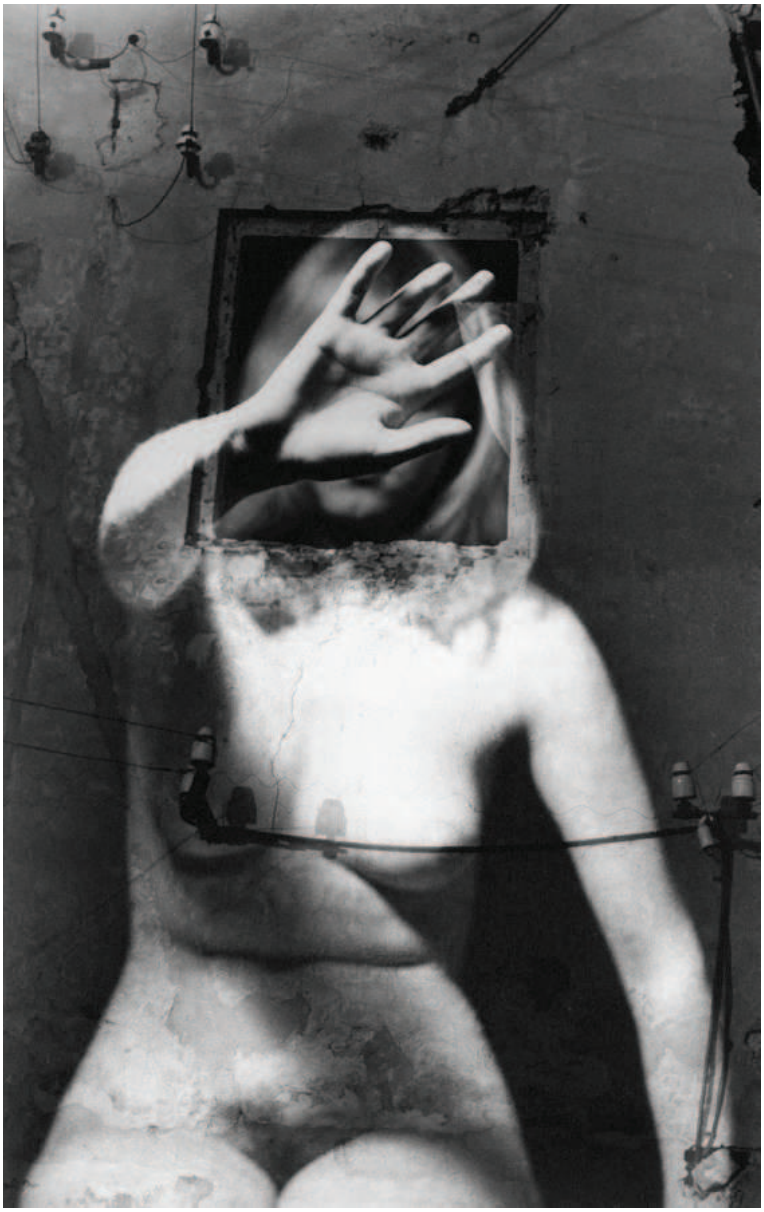
Postupa dělí fotografy na dvě kategorie. Jedni jsou humanitní hledači a zaznamenavatelé. Druhá kategorie jsou tvůrci, kteří ty obrazy sami synteticky vytvářejí. K nim se řadí i sám Postupa. Podle něj **tvorba nevzniká pouhým odzrcadlením skutečnosti**. Skutečná tvorba podle něj vzniká teprve tehdy, když autor do obrazu zasahuje a přetváří ho. Autor se na tom musí sám podílet. Myšlenkou, místem pozorování, nutností pečlivé přípravy. Takto lze podle Postupy dělat právě věci, které jsou připravovány v ateliéru. Nelze tak postupovat v humanitní fotografii, kde je jediná tvůrčí možnost vysledování vhodného okamžiku zaznamenání snímku, doplněná pohotovostí fotografa.

Postupa na začátku šedesátých let fotografoval své motivy zejména v jejich běžném prostředí, kde neměl moc možností provádět změnu reality. Byly to zejména různé detaily, všímal si linií, využíval stíny. Stínu hromosvodu využil u fotografie Kariéra (1963), kde se zobrazuje díky vrženému stínu žebřík. Jak ale sám Postupa uvádí, taková kariéra končí se západem slunce.

Kariéra (1963)

Na začátku šedesátých let začal Postupa fotografovat akty. Ženské tělo mu dávalo při použití světla a stínu možnost vytvářet novou realitu. Skutečnost potlačoval někdy zvýšenou zrnitostí fotografií, jindy zase kombinoval akty s dalšími negativy a vytvářel tak nové obrazy. Tak vznikla v roce 1966 i nejznámější Postupova fotografie, Svědomí.

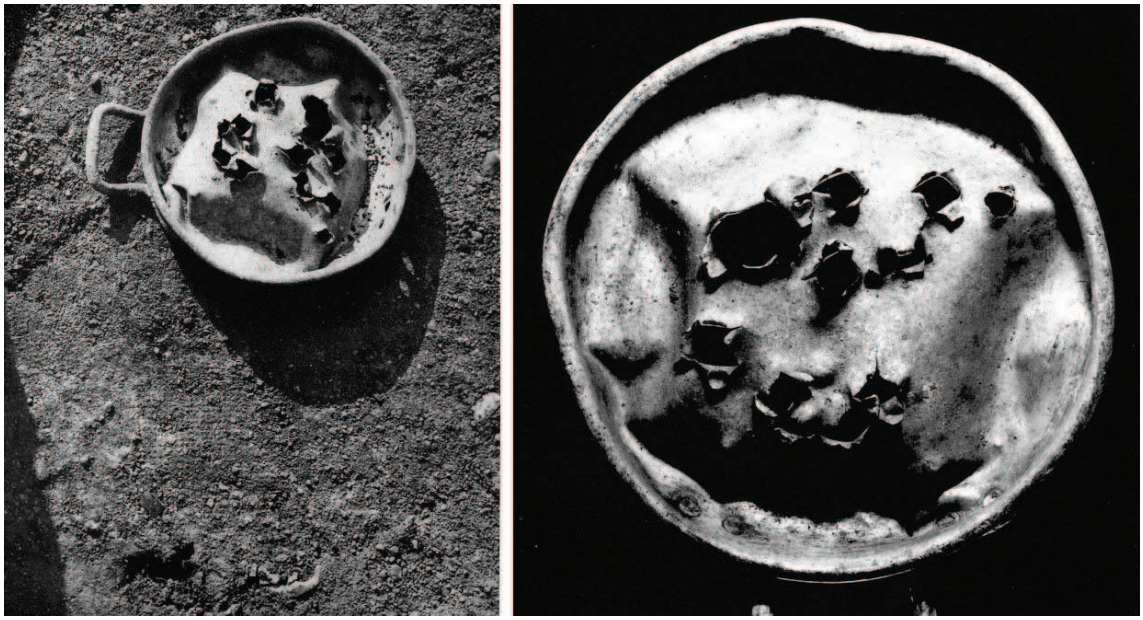

Svědomí (1966)

Kolem roku 1963, po vstupu do Studia výtvarné fotografie, je Postupa značně ovlivněn tvorbou Emily Medkové a Viléma Reichmanna. Začíná se zaměřovat na výtvarnou fotografii. Je to fotografie, která je výtvarná, nese

současně nosnou ideu. A právě tímto způsobem začal nově pracovat. Od myšlenky k papíru a následně k realizaci fotografie. Nic z jeho další práce nevzniklo náhodně pouhým zrcadlením světa. Šlo již o vytvořenou fotografii, upravenou skutečnost do nové vizuální podoby.

Fotografie Aféra zobrazující rozšlápnutý pekáč vznikla poprvé v roce 1967 běžným stylem venku, v prostředí, kde byl nalezen. V té době Postupa, stejně jako ostatní, hledal své náměty různě kolem sebe, dost často na smetištích. Po několika letech, kdy již začal tvořit v ateliéru, kde měl výraznější možnosti změny reality, nafotografoval stejný rozšlápnutý pekáč znovu novým stylem. Vznikla tak naprosto jiná fotografie. Fotografie, která již důsledněji zachycuje hlavní myšlenku.

Stejné téma zpracováno různě. Metál 1967, Aféra 1969

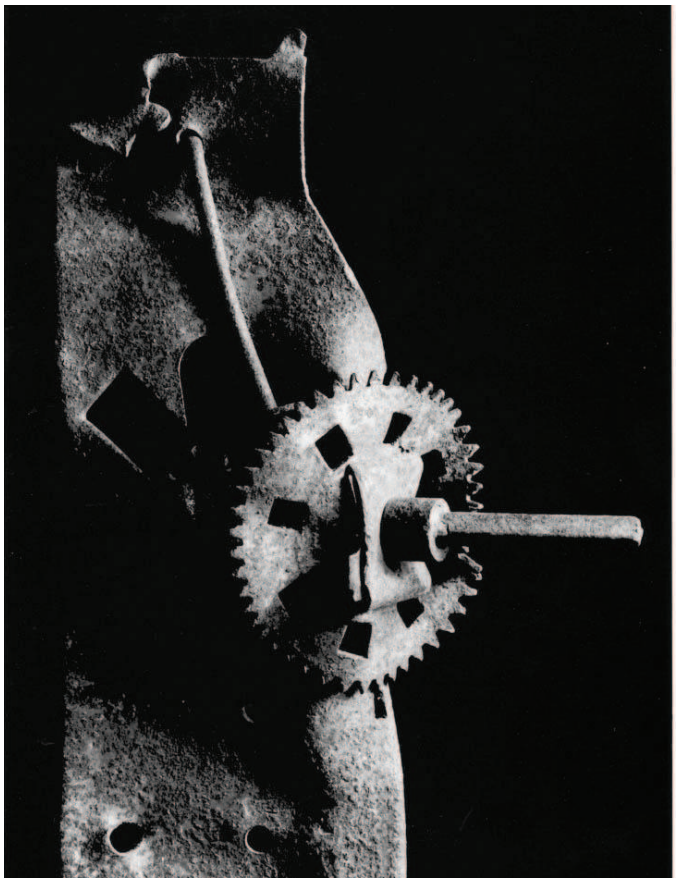
I další Postupovy fotografie vznikaly v několika variantách. Nejprve jen jako myšlenka, kterou si zaznamenal na papír. Někdy třeba jen jako slova, zatím bez konkrétní obrazové podoby. Čekal na tu správnou chvíli, kdy námět dozraje. Na jedno téma vznikalo často více fotografií, různých variant. Z nich byla nakonec vybrána ta nejlepší. Za dobrou fotografii přitom Postupa považuje tu, na kterou se může dívat delší dobu. Například fotografie Tajemství z roku 1965. Základní myšlenkou bylo zobrazit skryté tajemství, kde by si každý mohl

představit jeho obsah v jiné podobě. Jsou známy nejméně dvě této varianty fotografie. Na jedné je zavřený kufr, na druhé balík převázaný špagátem. Obě varianty jsou publikovány v Postupově monografii z roku 1967. Údajně vznikla i fotografie se zalepeným dopisem. Časem se ukázalo, že varianta fotografie s balíkem je působivější, protože může aranžovat nejen slova, ale i předměty.

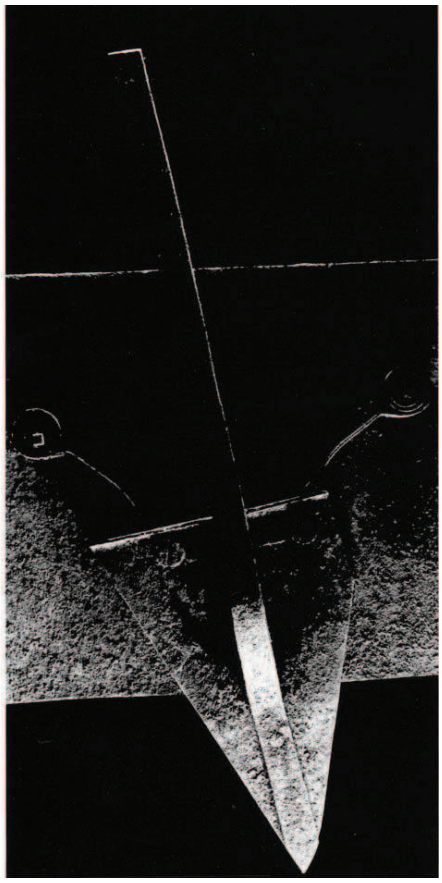

Tajemství (1965)

V ateliéru začal Ladislav Postupa tvořit v roce 1967. Pronajal si v Liberci nad kavárnou Nisa ateliér a začal tvořit zcela novým stylem. Nebyl již vázaný na reálné prostředí a začal vytvářet ve svých fotografiích zcela novou realitu. Byla tak naplněna jeho myšlenka, že „**předměty mohou nést i jiné poslání, než jim určila původní realita**". Začal naplno využívat toho, že má možnost se opakovaně vracet k motivům, které zpracovával ve více variantách.

Strůjce (1967)

Poselství (1917)

V ateliéru vznikla zejména známá série fotografií zobrazující kovové předměty. Prostor ateliéru s možností absolutní regulace světla dovolil Postupovi zobrazit je s novým významem. Různé kovové předměty nalezené často na skládkách doslova portrétoval. Ze tmy vystupovaly pouze části předmětů a pozorovatel je vnímal naprosto novým pohledem. Vznikly tak například fotografie Poselství (1970), Kasař (1966), Odkaz (1967) nebo Perpetuum mobile (1967). Hlavně těmito díly se zapsal do dějin Československé fotografie natolik, že byl zastoupen na velké přehlídce Česká fotografie 20. století a je trvale připomínán v tomto kontextu. O tom, jak fotografie vznikaly, mi prozradil následující:

„Ty věci co jsem fotil, musely mít velký prostor. A protože jsem potřeboval velkou hloubku ostrosti, používal jsem maximální možná clonová čísla, třeba až 64. To potom expozice vycházela třeba i dvacet

sekund. Proto jsem neexponoval závěrkou, ale reostatem. Míval jsem v ateliéru vždy maximálně zatemněno, svítil jsem pak lampami zapojenými přes reostat, což mi dovolovalo plynule měnit hladinu osvětlení. Měl jsem na aparátu maximálně zacloněno a elektrickým světlem jsem teprve rozsvítil přes reostat lampy. Exponoval jsem potom tak, že jsem nejprve vše zhasnul, otevřel jsem závěrku, a pak jsem ten reostat zapnul, a pak jsem těch zhruba deset až dvacet sekund exponoval. Neexistovalo proto žádné pohnutí fotoaparátu na stativu."

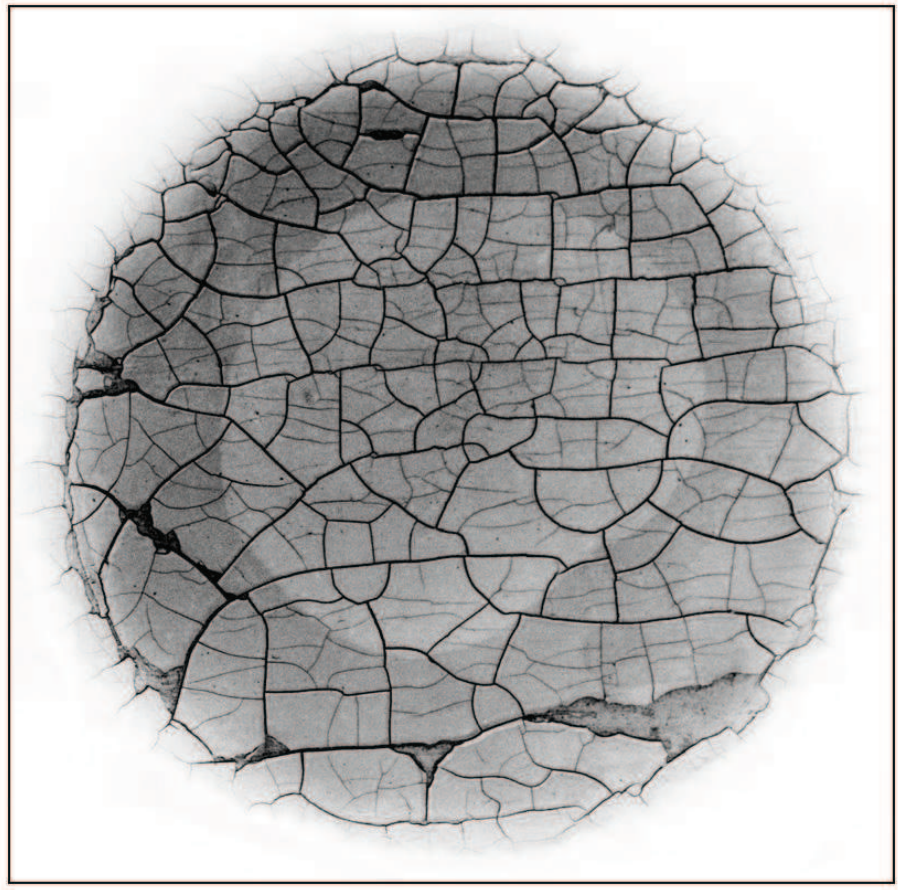
V další fázi se Postupa zaměřil i na jiné materiály. Často je proto možné nalézt na jeho fotografiích běžné předměty z domácností (vajíčka, papírový pytlík, balík), kterým dodával nový význam. Později zachycoval Postupa na fotografiích také další zdánlivě běžné struktury, jako jsou potrhané textilie, dámské punčochy. Pracoval s nimi ale čím dál dokonaleji a rafinovaněji. Vytvářel z nich objekty a výjevy v běžné realitě neexistující. V duchu myšlenky, že předměty mohou nést i jiné poslání než jim určila původní realita, která je s původním obrazem spojena. Přešel tak postupně od fotografie k fotografice. On sám k tomu řekl následující:

„Vždycky musím mít materiál. Ať je to model, ať to jsou železa, ať je to papír, ať je to textil, nebo cokoliv jiného, s čím se dá výtvarně dělat. A dokud mě to inspiruje, tak ten materiál používám. Pokud to je už na mě hluché, tak to opustím a hledám nový materiál. Já nechodím po městě se stopořeným objektivem (teleobjektiv), abych něco našel. Vždycky jsem místo toho dělal systematicky v ateliéru. Tam jsem měl možnost vytvářet svoji novou realitu."

07. Grafik

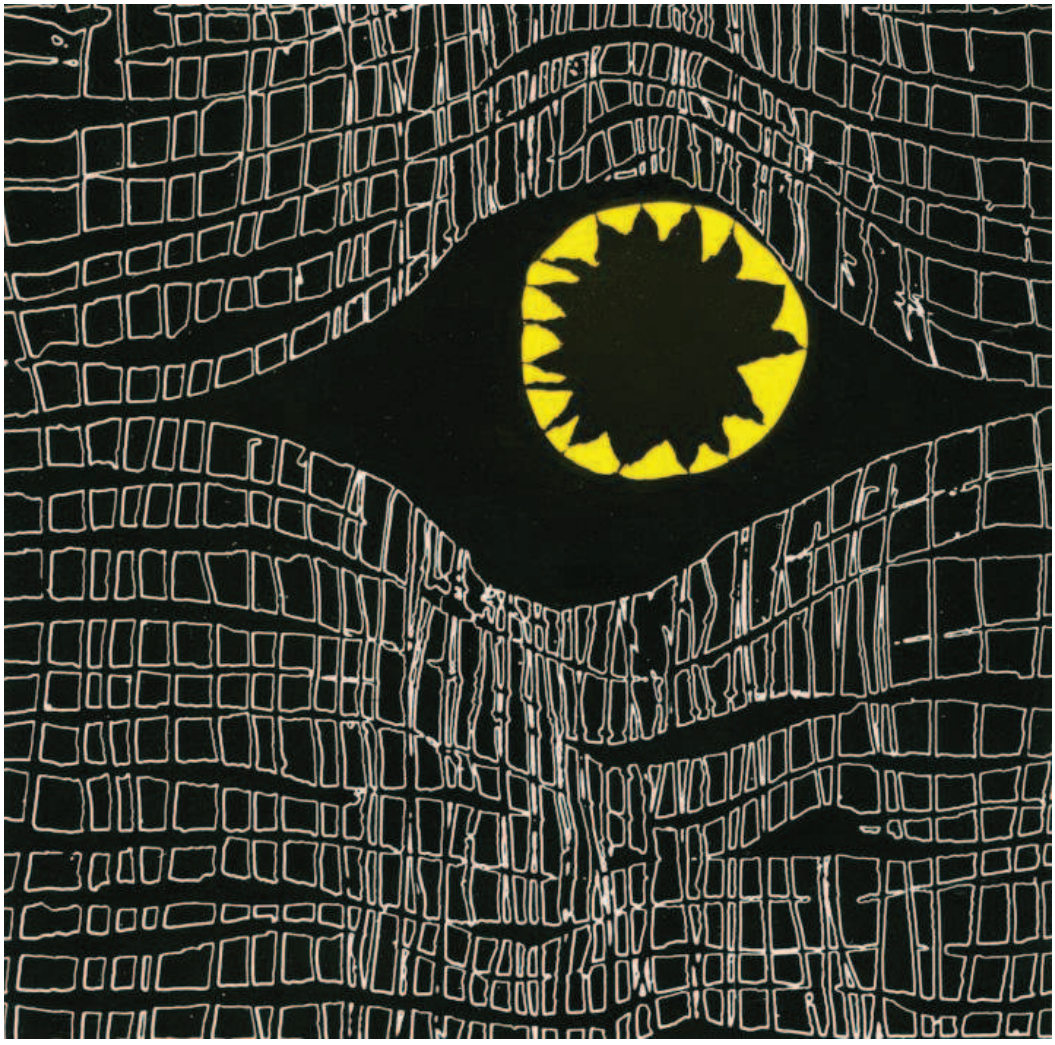
Dalo by se říct, že velkou „konkurenční výhodou" Ladislava Postupy byla schopnost vidět výsledek své práce ne jako běžnou fotografii, ale jako grafické dílo. Právě díky tomu se stal úspěšným. Grafickým zobrazením svých fotografií se Postupa zabýval zejména v osmdesátých a devadesátých letech. Sám jim říká „dekoráky" a jsou určeny převážně k použití jako obrazy nalepené na desky. Pro Postupu to byl zdroj obživy, komerční tvorba.

Pro tvorbu grafických obrazů si Postupa všímal si linií a tvarů, které následně zdůrazňoval. Fotografie zde byla pro Postupu jen výchozí materiál, který dále zpracovával. Používal zcela běžné materiály jako síťovinu, provazy a části rostlin, dokonce i mrtvý hmyz. Často také zvětšoval drobné struktury. Nacházel novým pohledem krásu ve zdánlivě obyčejných věcech a dával jim novou podobu.

Unavené slunce

Jednou z možností jak obrazy oživit byla doplňková barva. Je to technika, kterou Postupa používal u obrazů, které by působily plošně. Proto do nich zasáhnul na plochách jedním barevným tónem, nebo doplněním. Příkladem toho mohou být například fotografie Zvědavec (1986), Zneklidnění (1988) nebo Krajina (1996).

Zvědavec (1986)

Podobnou techniku barevné úpravy obrazů je rezerváž, kdy do černobílé fotografie barevně a kontrastně zdůrazňuje některé plochy. Pokud měly zůstat některé plochy bílé, byly natřeny lakem, fotografie následně obarvena. Lak z bílých ploch byl posléze acetonem odstraněn. Uvedenou technikou vznikly například grafické obrazy Klan (1986), Napadení (1987) a Tonoucí (1985).

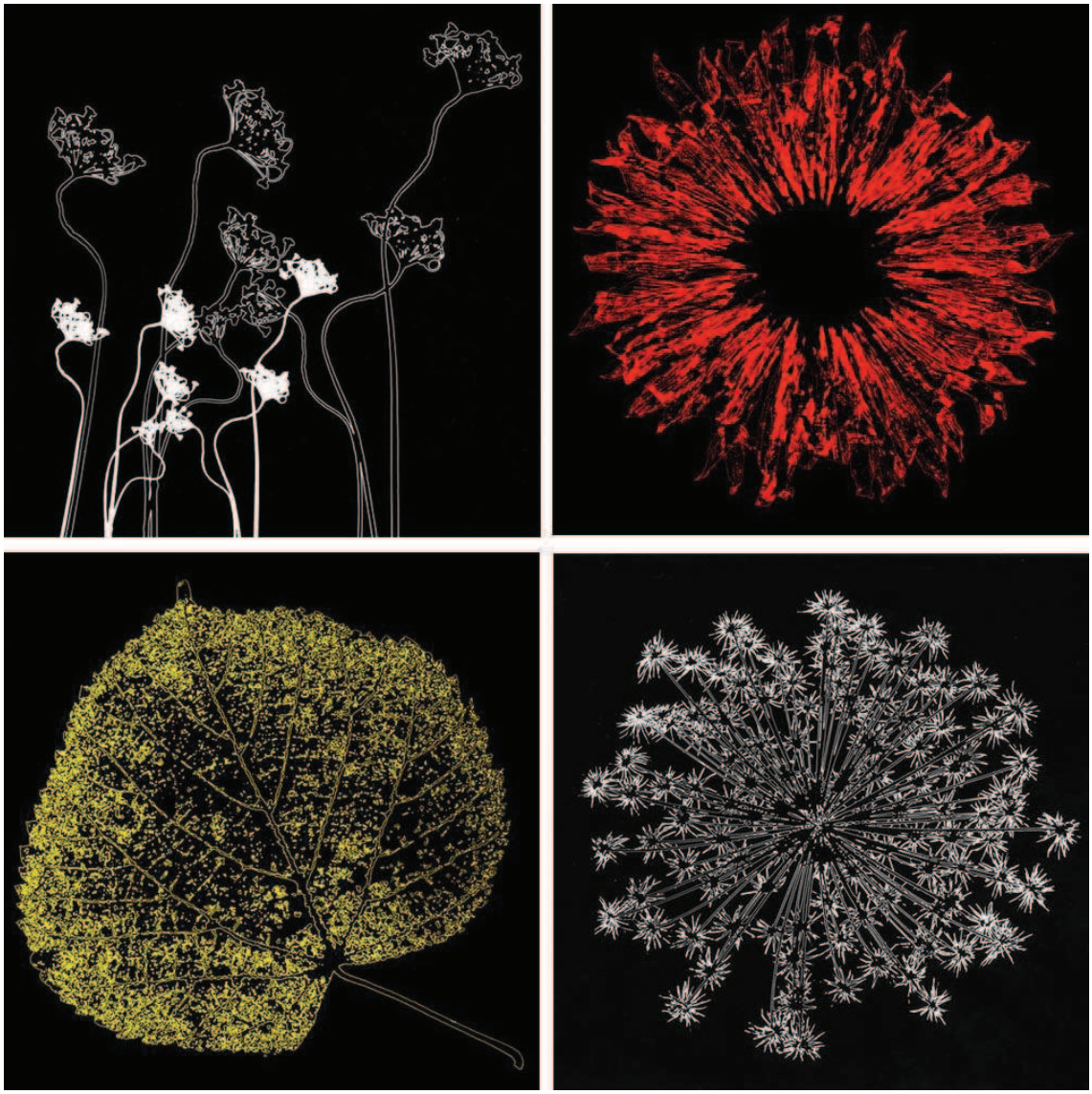

Napadení (1987)

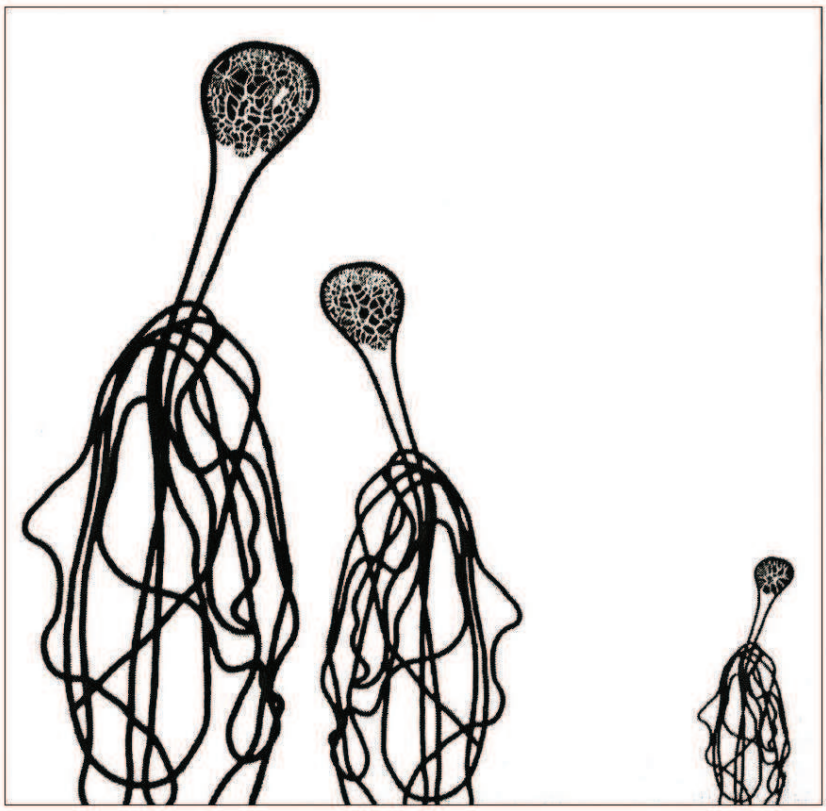
Tonoucí (1985)

Při tvorbě grafiky pracoval Postupa často v cyklech, které dokáží myšlenku umocnit a lépe tím vyjádřit. Jedním z takových cyklů je například série ročních období Jaro, Léto, Podzim a Zima. I zde používal Postupa vhodně barvu. Rudě červené léto, žlutý podzim.

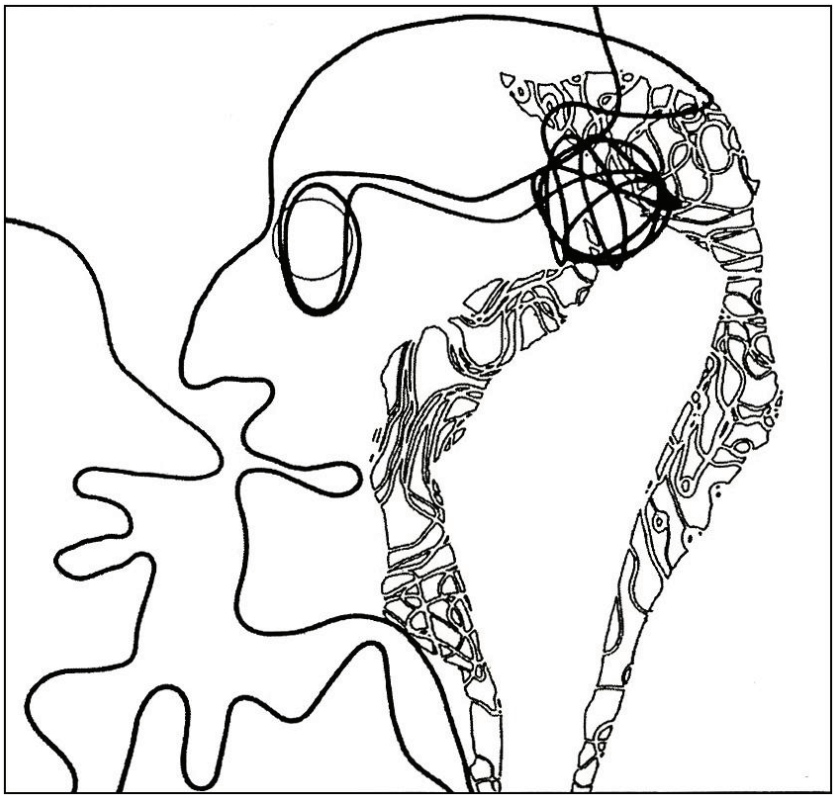

Jaro, léto, podzim, zima

Pozdější Postupova grafická díla byla již čistě grafická bez náznaku, že polotovarem k jejich tvorbě je fotografie. Skládají se z pouhých čar vytvořených často Sabatiérovým efektem. Sloužily k výzdobě interiérů a byly adjustovány na deskách.

Teoretici (1988)

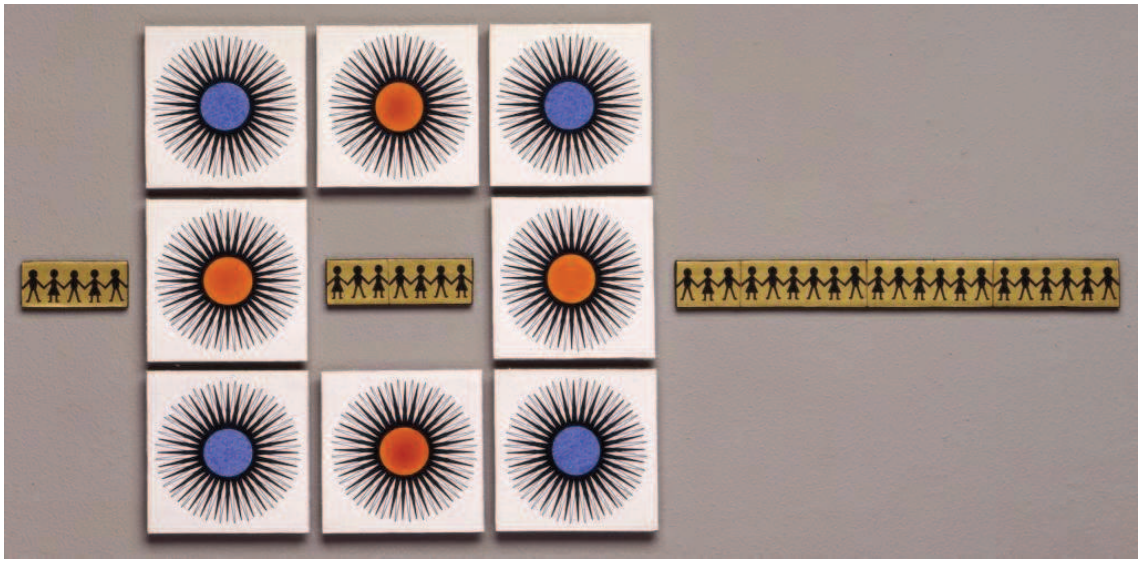

Naslouchající (2002)

08. Tvůrce interiérů

Ladislav Postupa jako absolvent stavební průmyslovky pracoval před svým uměleckým působením jako projektant. Své znalosti v tomto oboru se snažil následně využít i jako fotograf. Cítil, že jeho fotografie grafických motivů by se při vhodné adjustaci mohly uplatnit i při výzdobě interiérů.

Své grafické obrazy seskupoval do kompozic, zdůrazňoval určité prvky a barvy, násobil je a opakoval. Experimentoval s povrchovou úpravou a začal lepit fotografie na desky. Z fotografie se tím stal obraz. Ten následně umisťoval do prostoru interiéru.

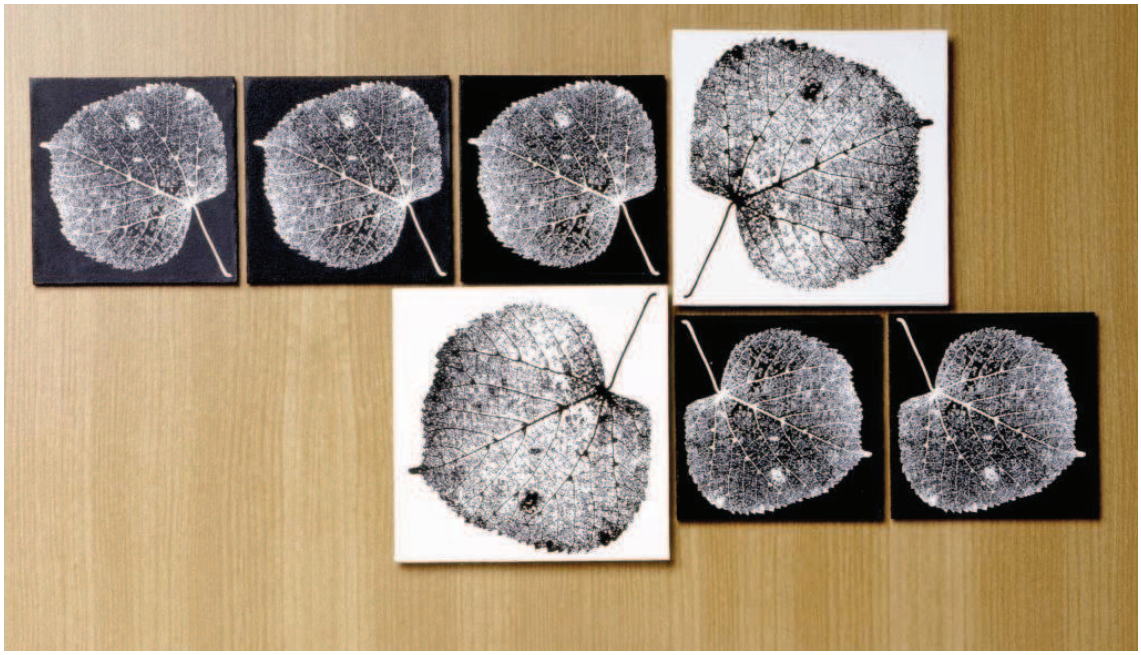

Výzdoba interiéru, dětská nemocnice v Liberci

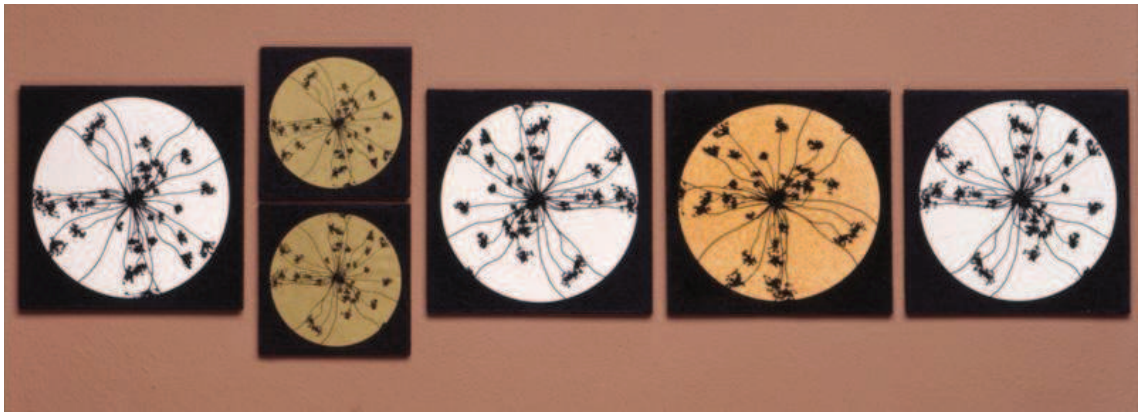
Obrazy pro výzdobu interiérů bylo možné navrhnout a zhotovit v libovolné velikosti dle potřeby umístění v interiéru. Fotografické kompozice lepené na desky byly nastříkány vrstvou, která láme světlo a tím nedochází k odleskům. Takto upravené fotografie byly i při trvalém vystavení denního světla konzervovány a nedocházelo u nich časem k žádným vizuálním změnám. Nebyly na nich viditelné otisky prstů. Povrch fotografií bylo možné běžnými prostředky čistit.

Nejprve začal své obrazy na deskách nabízet k výzdobě bytů, později však byl schopen takto instalovat obrazy i do větších prostor kanceláří, kulturních a zdravotnických zařízení. Velké grafické kompozice bylo také možné

vidět v prostorách závodních klubů, škol a stravovacích zařízení. Nejen na Liberecku, ale po celé republice. Některými místy, kde byly takto interiéry vyzdobeny, jsou například bývalé kino Máj v Liberci, dětská nemocnice v Liberci, restaurace Mohelnice, státní statek Varnsdorf. V současné době jsou makety výzdoby interiérů umístěny v muzeu v Náchodě.

Výzdoba interiéru, Státní statek Varnsdorf

Výzdoba interiéru, motorest Ludvíkovice

19. Digitální tvůrce

Postupa byl za dlouhá léta své umělecké práce velmi vynalézavý v používání tvůrčích prostředků. Vždy se snažil naplno využívat veškerých dostupných materiálů a tvůrčích prostředků. Ve svých osmdesáti letech se stále ještě plný elánu pustil i do digitální fotografie. Vzhledem k tomu, že již nevyužíval svůj velký ateliér, ukázala se možnost zpracovávat své fotografie na počítači jako velmi výhodná.

Pamatuji si na první návštěvu u Ladislava Postupy v květnu roku 2008. V té době už používal doma notebook s připojením na internet. Měl již zřízenou e-mailovou schránku na Seznamu a čile komunikoval se světem. Přiznal se ale, že mu bylo zpočátku divné, že když se snažil opticky zlepšit adresu mailu, kam posílal zprávu, hlásilo mu to, že zprávu nelze odeslat. Není se co divit, aby adresa vypadala lépe, dával v ní před, i za zavináč mezery.

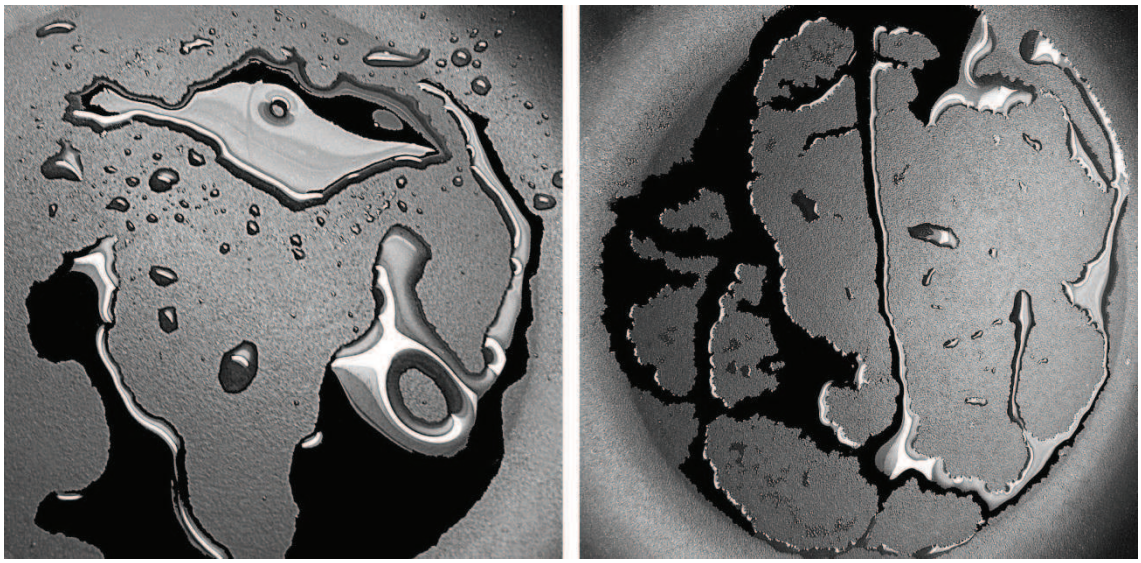
Postupa ve svém domácím ateliéru (květen 2008)

Byla tam se mnou tehdy u Postupy i Jana Hunterová také studentka ITF. Navštěvovali jsme tak společně členy Studia výtvarné fotografie v Liberci a ptali se jich na jejich vzpomínky na dobu působení ve Studiu. Postupa na tu dobu

rád vzpomíná a ukázal se jako velký vypravěč, který své zkušenosti rád předá mladší generaci. Aby se pochlubil, ukázal nám svoji nejnovější fotografii, zpracovanou již kompletně digitální cestou.

Říkal nám tajemně a s velkým nadšením, že právě přechází na novou technologii, že se právě digitalizuje. Nemá sice zatím vlastní digitální fotoaparát, půjčuje si jej od své ženy. Tvrdil, že ona mu ho občas půjčí, aby s ním udělal svůj snímek. Ptal se nás potom, jak fotografii editovat v počítači, jak změnit výřez. Rádi jsme mu poradili, byli jsme svědci historické chvíle, osmdesátiletý Ladislav Postupa se digitalizuje!

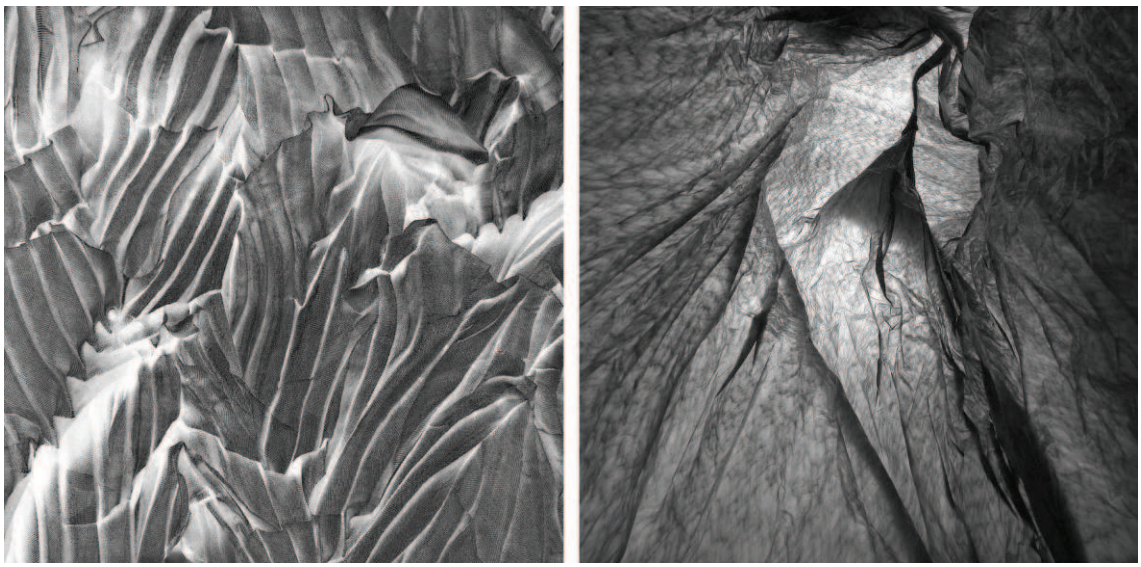
Měl jsem možnost být i později u toho, kdy Postupa postupně převáděl některé své starší fotografie do digitální podoby. Po naskenování jsem je digitálně upravoval, na závěr jsem pak tisknul fotografie v rozměrech 30x40 cm na inkoustové tiskárně Epson Stylus Pro 4800. Postupa se přitom živě zajímal o to, jakou trvanlivost mají moderní digitální tisky. Uspokojilo ho až to, když jsem mu dodal certifikát, že tisk na papírech Ilford při použití originálních inkoustů Epson má v černobílé variantě trvanlivost 100 let.

Ona a on (2008), Portrétovaný (2008)

Postupa nezůstal jen u svých starých fotografií. Začal znovu tvořit, tentokrát digitálně. Zajímal se o to, jaký digitální fotoaparát mu umožní

nastavovat manuálně expozici, manuálně zaostřovat. Zalíbil se mu můj Panasonic Lumix LX-3 a také si ho koupil. Pokud je mi ale známo, tento špičkový fotoaparát používají i další přední odborníci současné digitální fotografie. Postupa mu říká něžně „miláček" a nosí ho v pytlíku zavěšený na krku. Sleduje svým pozorným okem vše kolem. Co uzná za vhodné pro další využití, to následně vyfotografuje.

Iluze 1, Iluze 2 (2010)

Dalo by se říct, že jsem byl u toho, když vznikly jeho první fotografie pořízené digitální cestou. Nejprve mi přinesl Postupa v listopadu roku 2008 fotografie Portrétovaný, Ona a on, Přicházející a Strom z ráje. Nadšeně po mě chtěl, abych mu fotografie vytisknul, vše ve velikosti 30x40 cm. Nabízel je pak dále svým zákazníkům. Snad jsem se tak stal součástí jeho novodobé digitální historie. Bylo vidět, že Postupa znovu ožil, že měl i ve svém věku (80 let) důvod žít znovu naplno. Současně s tím mi sdělil svůj názor na digitální fotografii:

> *„V dnešní době i ten kdo neumí číst, dokáže fotografovat. Dnešní přístroje mu to brilantně ve všech barvách zachytí. Toto ale není výtvarné dílo, to je pouhé odzrcadlení skutečnosti. Proto je nutné sledovat současné dění ve fotografii, sledovat ty správné proudy a cesty,*

kudy se výtvarná fotografie ubírá. Já jsem musel zrušit svůj ateliér v kavárně Nisa, vše jsem musel srovnat do bytu, který je dva pokoje a kuchyň a my tam procházíme bokem. Nemáme to všechno kam dát. Já tam mám asi tak 50 až 90 věcí na zdech, ale další věci už nemám kam dávat. Přesto ale jsem rád, že mám možnost znovu možnost fotografovat."

Současná digitální fotografie má dle Postupy velké možnosti vyjádření. Nafotografovaný snímek je hned vidět. Je to však stále jen polotovar, je nadále nutné s takovouto fotografií dále pracovat a upravit ji. Bylo by proto vhodné nově zpracovat ideologii digitální fotografie, aby bylo definováno, co je možné, jaké úpravy provádět. Vzpomínal také na to, jak se doba změnila:

„Původně jsem se nevěnoval fotografii, ale kresbě. Domníval jsem se, že fotografie mi k tomu pomůže k zachycení motivů. Myslel jsem si proto, že k zobrazování mám moderní prostředky a že se mi tím celá práce ulehčí. Myslel jsem si v té době, že mám něco jako ruční granát. Ale od doby kdy jsem se digitalizoval, mám atomovou bombu."

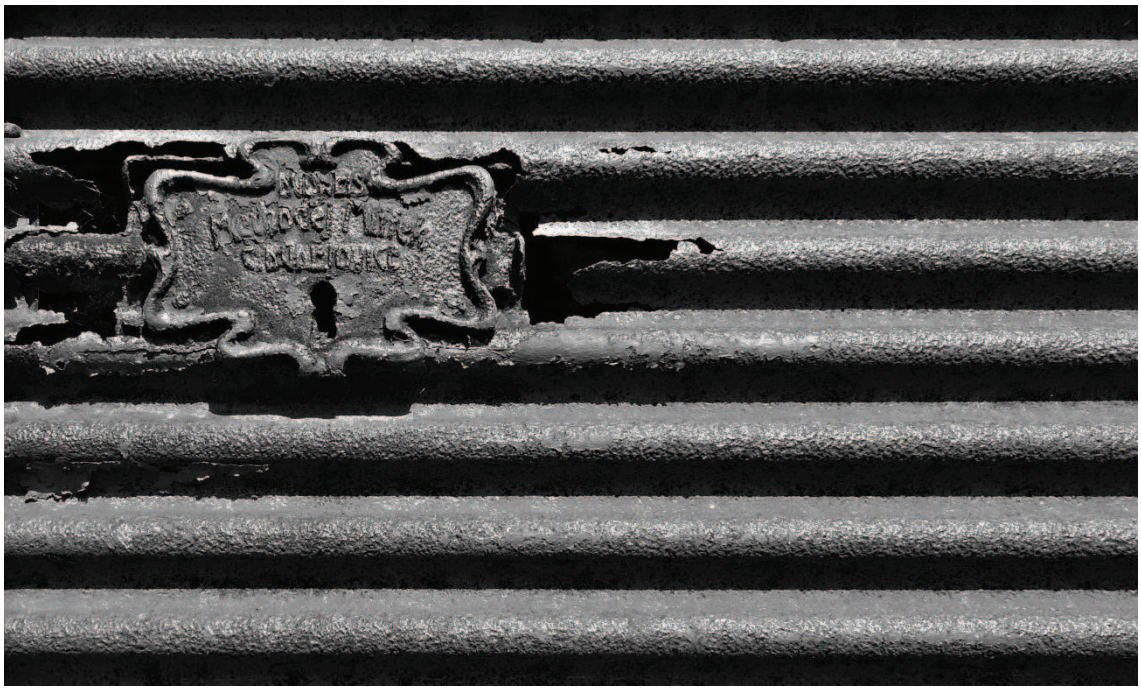
Jednou v roce 2009 ke mně přinesl Postupa několik proužků fotografií s jeho dávnými akty. Chtěl je naskenovat a vytisknout, prý pro jednoho zájemce. Skoro by se až dalo říct, že mu na tom ani nezáleželo, jaký bude výsledek. Pro mě ale byly v té době ty akty u Postupy naprostá novinka. Navrhnul jsem mu proto uspořádání těch proužků s akty do tvaru koláže, tří fotografií velikosti 30x40 cm. Dalo by se říct, že tak vznikly tři nové Postupovy fotografie. To uspořádání do série se mu líbilo, naskenovali jsme pak ještě další tři samostatné akty z původní tvorby. Jednalo se o Detail (1963), Ležící (1963) a Šerosvit (1964). Postupa začal uvedené akty nabízet a podle toho kolik se jich vytisklo, byl o ně zájem. Nabízely se dokonce i v aukci na Aukro. Otázkou ale je, nakolik bylo vhodné, aby se fotografie tak známého autora tiskly a prodávaly doslova za pár korun uvedeným způsobem.

Akty 1 (2009)

Postupa se nevracel jen ke starým motivům. Nově také fotografoval a upravoval své fotografie na počítači. Naučil se používat program Zoner Photo studio, který mu naprosto vyhovoval. Tvrdil, že dostal k dispozici sadu šroubováků, se kterými mohl své fotografie v počítači upravovat. Poté, co mu bylo vysvětleno, že si musí fotografii na monitoru nejprve zvětšit, aby mohl pracovat s detailem, dokázal své fotografie zpracovávat sám. Nadšeně tvořil nové série fotografií, které opět vycházely z nevšedních pohledů na zcela běžné předměty. Tentokrát však upravené moderními postupy.

Postupa byl vždy velmi důsledný a pečlivý, má o všech fotografiích důkladnou evidenci. Stejně tak i v dnešní digitální době dbá Postupa úzkostlivě na to, aby byl každý jeho snímek uložen na samostatném, pečlivě popsaném CD. K tomu patří i další doprovodná evidence, ve které má pro každý snímek zaznamenáno nejen datum vzniku, ale také jeho český, anglický a německý název.

Jistota (2009)

Postupa zažil rozkvět analogové fotografie. Rád vzpomíná na to, že měl možnost být u toho. Dokázal si vybudovat svůj osobitý styl práce s fotografií, dokázal si také najít nové možnosti prezentace fotografií. K možnostem dnešní digitální éry ve fotografii říká následující:

> *„Když vidím moderní techniku, co umožňuje digitální fotografie, co vše se dá namixovat, tak je mi z toho smutno. Neměl by samozřejmě těchto úžasných technických výhod použít ten, kdo s nimi nebude umět pracovat. Nebo jinak to bude výroba kýčů. Protože tam nic nebrání v cestě ke zneužití fantazie. Proč mluvím o zneužití fantazie? Fantazie je jistě tvůrčí metoda, avšak tyto moderní techniky umožňují nepředstavitelné přesuny, doplňování, uvolňování tvaru, aniž by to bylo nějak technicky náročné. Svádí to totiž jednotlivé tvůrce právě ke zneužití té fantazie."*

10. Podnikatel

Ačkoliv je Ladislav Postupa znám hlavně jako grafik a fotograf, velkou zásluhu na tom má jeho podnikavý duch. Už od počátků své tvorby se snažil, aby byl vidět, aby byl znám. Nebýt toho, zřejmě by se o něm dodnes nic nevědělo. Mnozí lidé („umělci") si možná myslí, že je pod jejich úroveň se stejně jako Postupa na(pod)bízet. Nejen dnešní doba, ale i ta doba, ve které začal Postupa tvořit, je taková. O kom se neví, ten často nemá šanci se prosadit.

Postupa jako absolvent stavební průmyslovky, začínal svou kariéru jako projektant. Cítil ale, že by chtěl dělat něco naprosto jiného. Trvalo mu to roky, než se dokázal prosadit jako fotograf. Trpělivě čekal, snažil se vždy získat z každé příležitosti něco, co by ho posunulo někam dál. Mnozí lidé berou například svá vojenská léta jako ztracený čas. Postupa to ale bral jako možnost naučit se něčemu novému, co později využije pro svou samostatnou práci:

> *„Byl jsem ve Vojenském historickém ústavu v Praze, dělali jsme tam takzvané druhotné ustálení. Napřed v silným ustalovači, potom v ustalovači slabým, nakonec pak ještě čerstvým a následně jsme prali hodinu. V historičáku se pralo půl hodiny. A o mně je známo, že já jsem svý fotky pral naschvál hodinu, aby dlouho vydržely. Velkorozměrné jsem předtím ještě čtvrt hodiny osprchovával. A za sebe díky tomu garantuji životnost svých fotografií, že sto let vydrží.*"

Velký význam pro Postupu mělo jeho členství v Libereckém Studiu výtvarné fotografie. Nikdo neměl členství jisté. Aby mohl být členem, musel pro Studio odvádět dlouhodobě špičkovou práci, která se pravidelně hodnotila. Poznal tam, že pokud se má prosadit, musí se snažit být jedním z nejlepších. Už v té době pracoval Postupa tak, aby byla jeho práce co nejvíce vidět. Posílal své fotografie do různých novin a magazínů. Učil se přitom, co lidi zajímá, zjišťoval,

jakou cestou má jít. Uvědomil si, že reportáž je sice žádaná, přesto cítil, že má více šancí, pokud půjde svou vlastní cestou jako tvůrce.

Ladislav Postupa ve svém ateliéru v roce 2006

Postupa si pronajal v roce 1967 ateliér v budově Nisa v centru Liberce. S výhledem na město pod sebou tam měl vše potřebné k práci. Na rozdíl od mnoha tehdejších fotografů se zavřel do ateliéru a začal tvořit naprosto jiným způsobem. Začal ve fotografovaných předmětech vidět jiný význam. Svítil na ně reflektory a nechal je vystoupit ze tmy. Dal jim nový význam, novou podobu. Nepokojil se s průměrem, chtěl být nejlepší. Vždy musel rozlišovat, jestli pracuje pro peníze, nebo zda tvoří jako umělec:

> *„Dekorativních motivů jsem udělal velké množství, byla to totiž moje obživa. Za dřívějšího režimu jsem nemohl prodávat například Kasaře, to bylo určeno pro naprosto jiné, sbírkové účely. Vytvořil jsem celkem asi tak 30 tisíc obrazů, když to řeknu skromně. Z toho jsem udělal výběr asi*

tři tisíce, z toho pak byla volná tvorba asi tak 200 fotografií. Je toho tolik, že mi to už uniká."

Dnes Postupovi možná někdo vyčítá, za jaké ceny svá díla tehdy prodával (a za jaké ceny je prodává dnes). Postupa ale věděl, co dělá. Šel svou vlastní cestou, rozdílnou od ostatních. Lišil se také tím, že jak stanovoval své ceny:

„Jsem si říkal, jestli bych neměl nasadit trošku větší ceny. Kdybych si řekl desetkrát menší, tak bych byl desetkrát slušnější. Ale takhle jsem 32 krát slušnější. A proto, až budete dělat dobrý věci, tak nebuďte blbci jako Postupa, že to dával za dvě stovky list. To si pamatujte. Do komise jsem nedal za celý život ani za korunu, nikdy. Protože blbci to dávají do komise. Dávají to za velké peníze a čekají. Oni jsou hloupí, prodejce nedává žádné riziko, pověsí si to na zeď a čeká, až si to někdo koupí. To není korektní. Protože autor do toho dal peníze, čas, život, všechno. A prodejce jen číhá, jestli něco vydělá."

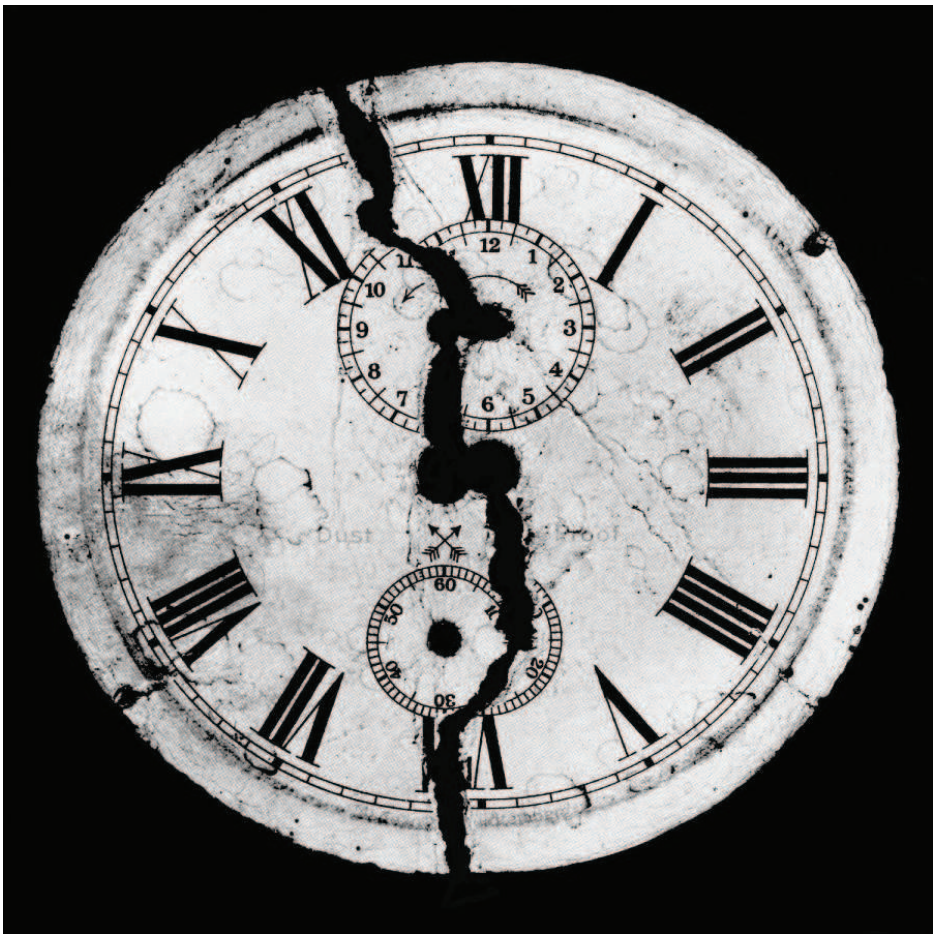
Život na volné noze nebyl pro Postupu snadný. Občas si musel přivydělávat se svou ženou Zuzanou například tak, že sbírali v Liberci na parkovištích vyhozené prázdné zálohované láhve, co tam vyhazovali turisté z NDR. Ty pak vozil do Německé Žitavy a kupovali si tam za vrácenou zálohu jídlo. Další možností bylo sbírat staré autobaterie a ty pak Trabantem vozit opět do Německa. Přesto ale vydržel a neustoupil ze své cesty.

Postupa byl ve své práci vždy velmi pečlivý nejen při fotografování, ale také při archivaci své práce. Jak uvádí, nafotografoval tisíce snímků různých motivů. Příprava některých z nich přitom trvala třeba i týdny. Z výsledného snímku následně ihned zhotovil další kopii. Vše ukládal do lepenkových krabic, také důkladně popsaných popisem obsahu.

Pád komunismu dal Postupovi nové možnosti. Bylo možné vydat novou monografii (1992), bylo možné začít znovu publikovat. Zaměřoval se již

důsledněji na grafická témata, stále hledal nové cesty jek je vyjádřit. Přesto však přichází v roce 2007 změna, která téměř ukončuje jeho profesionální působení. Vichřice ničí jeho ateliér a vybavení. Postupa již nemá sílu ve svých 78 letech dát vše znovu do pořádku. Zachraňuje proto vše, co ještě zachránit jde a přesouvá svůj ateliér domů do malého panelákového bytu.

Mnozí by v jeho věku a v jeho situaci rezignovali. Postupa se ale i nadále zajímá o moderní trendy ve fotografii a ve věku 80 let přechází na digitální zpracování. Ve věku, kdy by si již mohl v klidu užívat důchodu, Ladislav Postupa nezahálí a neustále tvoří a hledá nové možnosti uplatnit se i v současném digitálním věku. Pořídil si digitální fotoaparát, fotografie edituje na počítači. Výstupem je následně fotografie z inkoustové tiskárny. Celé zpracování je mnohem snadnější, než analogová cesta. Kdyby nebyl Postupa podnikatel, už dávno by svou tvorbu skončil jako jeden z mnoha neznámých autorů.

Marnost (1969)

11. Vynálezce

Zřejmě snaha vyniknout a zviditelnit se a odlišit vedla Ladislava Postupu k tomu, že se nespokojil s běžnými fotografickými metodami a zkoušel i nové možnosti, jak „dostat fotografii mezi lidi". Mimo běžných cest jako je zviditelnění se na výstavách a v tištěných médiích, zvolil Postupa mnohem náročnější cestu. Experimentoval s tím, jak povýšit fotografii na úroveň obrazu. Nestačila mu fotografie otištěná v časopise. Snažil se, aby jeho díla visela na zdech jako obrazy. Vymyslel proto metodu (jak sám Postupa říká) druhotného ustálení, kdy jsou fotografie adjustovány na deskách. Papírová fotografie se snadno zničí, fotografie na desce je však trvanlivější a odolnější.

V době, kdy Postupa začal lepit fotografie na desky, nebyly ještě dostupné současné metody zajišťující trvanlivost takto zpracovaných fotografií. Postupa musel začít experimentovat a hledat materiály, které fotografii lepením nepoškodí, naopak ji ochrání před dalším poškozením. V té době používané postupy nanášení různých laků byly nevyhovující, protože takové povrchy se časem lámaly a oprýskávaly. Barevné tóny fotografií se také časem měnily.

Postupa našel vhodný postup lepení fotografií na desky, kdy je zaručena stálost a ochrana fotografie v roce 1970. Součástí jeho postupu byla i možnost barevného tónování obrazů. Vzhledem k tomu, že to byl dosud neznámý postup, nechal si jej patentovat a získal na jeho využívání autorské osvědčení. Časem svůj patent dále zdokonalil, když odstranil původní problémy s náchylností na vlhkost. V roce 1983 přihlásil další patent na způsob povrchové úpravy nábytku za použití fotografií. Tento patent však již nebyl z důvodu náročnosti výrobního postupu využíván.

Postupa používal svůj patent nejen pro tvorbu samostatných obrazů, používal jej také úspěšně ve výzdobě interiérů. Protože se takto výrazně odlišoval od ostatních autorů, staly se i díky tomu jeho fotografie a grafiky známé.

Plno lidí se Postupy ptá, jaký je technologický postup výroby fotografií adjustovaných na desky. Jako perličku uváděl Postupa následující situaci: „Jezdil ke mně taky Vladimír Birgus, jako student. Koukal na ty moje fotografie a ptal

se: Jak to proboha děláte? Já jsem mu odpovídal: Chcete koupit patent, studente?". Je to tak, Postupa svůj patentovaný postup stále po dlouhá desetiletí úzkostlivě tají. Je ale ochoten svůj postup prodat dál k dalšímu využití.

Já sám mám od Postupy pouze neurčité náznaky, jak své fotografie na desky lepí, jak je dál upravuje aby získaly svou nezaměnitelnou podobu. Něco dalšího jsem se v náznacích dozvěděl od lidí, kteří měli možnost s ním v dřívější době spolupracovat. Některé informace jsem si následně odvodil z různých postupů týkajících se povrchové úpravy povrchů. Nejen fotografií, ale třeba i starých obrazů a postupů jejich restaurování.

Své fotografie lepil Postupa na desky pšeničným škrobem, do kterého přidával konzervační látky. Po nalepení nanášel na fotografie antireflexní povrch. Ten tvořila disperze látek zajišťujících ochranu fotografií. Skládala se z několika látek s přídavkem těkavých kapalin pro rychlejší zpracování. Důležitá byla teplota prostředí, ve kterém se pracovalo, stejně tak i teplota používané disperze. Velký vliv na konečný výsledek měla i vzdálenost, ze které se povrch na fotografie stříkal.

Jak už to často bývá, i kdybychom znali přesnou technologii Postupovy adjustace fotografií na desky, stále bychom k tomu neměli ty důležité provozní a dlouholeté zkušenosti se zpracováním. Ponechme proto Postupovi jeho tajemství, kterým si dokázal získat autoritu ve světové fotografii. Je to jeho nenapodobitelný rukopis.

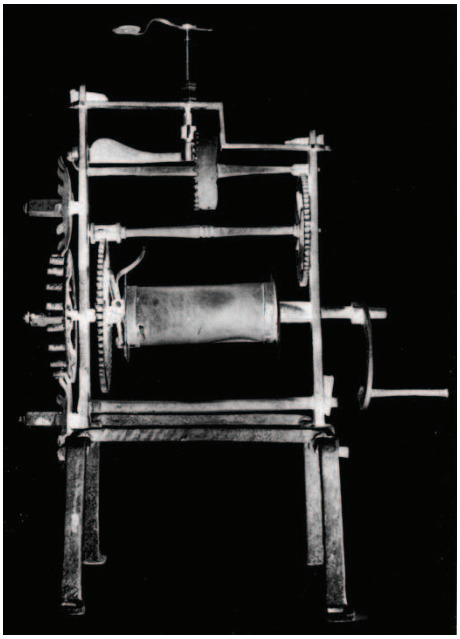
Postupa bere fotografie na deskách jako základ své tvorby. Naráží však občas na to, že takové fotografie není možné v současné době v některých výstavních prostorech vystavovat. Běžným zvykem je totiž vystavovat fotografie pod sklem. Díky tomu nemá Postupa možnost vystavit velkou část své tvorby, která je na konečné úpravě adjustace na desky založená.

K uvedeným Postupovým patentům se nabízí otázka, nakolik jsou důležité i v dnešní době. Běžným zvykem je lepit fotografie na kapa desky, s následnou laminací povrchové vrstvy. Nebyl by návrat k Postupově patentované technologii chybným krokem zpět? Já osobně si myslím, že ne. Určitě by nevadilo mít možnost kvalitnějšího a exkluzivnějšího zpracování.

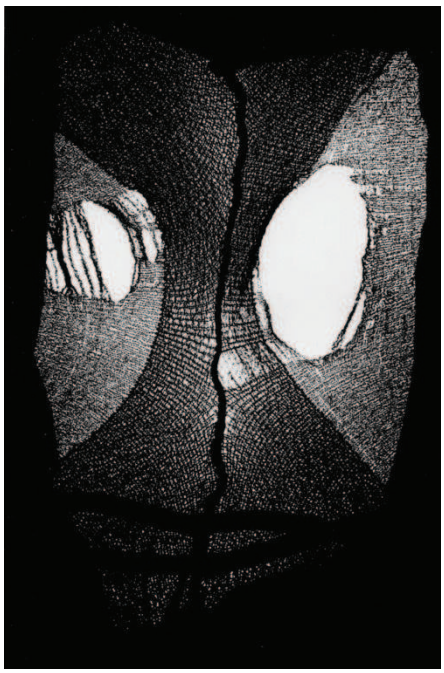
Otázkou ale je, zda opravdu převzít Postupovu technologii, nebo vymyslet něco podobného a modernějšího s využitím současných možností a technologií, která by se odlišovala od dnešních běžných současných postupů. Tak, aby se odlišovala od současných možností a přinášela exkluzivitu. Stejně jak to dělal ve své době Postupa.

Kasař (1966)

Perpetum mobile (1967)

Maska (1988)

Štěstí (1965)

12. Básník a spisovatel

Až dosud vše výše uvedené se týkalo Ladislava Postupy z hlediska fotografie. Zabýval se však nejen fotografií. Měl také plno dalších zájmů, které by bylo vhodné zde pro plnou informaci o něm uvést. Určitě to umožní Ladislava Postupu více poznat a pochopit jeho tvorbu. Ostatně, i tyto další aktivity se často fotografie různě vzdáleně týkají.

Ladislav Postupa má velkou schopnost vyjadřovat se nejen obrazem, stejně tak je vynalézavý i ve slovním vyjadřování. Důkazem toho jsou názvy jeho fotografií. Jak on sám říká, **názvy fotografií hrají stěžejní roli, protože mají působit jako vstupenka do obrazu**. Fotografie by mohly být sice bez názvů, někomu ale názvy fotografií dovolí snáze pochopit její smysl.

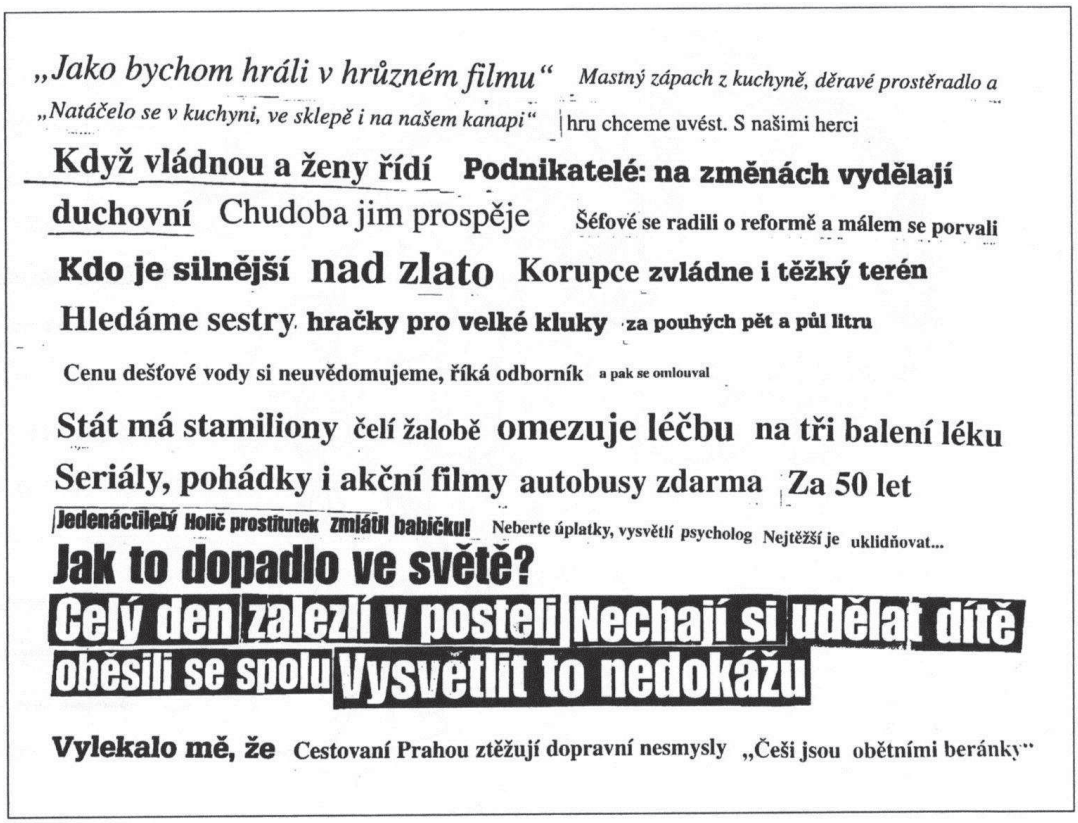
Ve jménu fotografie je vždy podstatné jméno, které nese název obrazu. Například fotografie „Tajemství". Nikdy ale není uvedeno, jaké je to tajemství. To už je sám ten obraz. Fotografie se nebude nikdy jmenovat „Velké tajemství", nebo podobná jiná nadsázka. Postupa vždy trvá na tom, že podstatné jméno je v názvu obrazu, ale jaký, to už určuje sám obraz.

Další oblastí, kde se Postupa vyjadřuje jinak než obrazem, jsou různé hrátky se slovy. I ty jsou však často jako první impuls k úvahám, co by bylo možné fotografií vyjádřit. Často tak vzniká na první pohled naprosto nelogické spojení slov, které však má svou lyriku a krásu nabádající k zamyšlení. Několik takových slovních spojení je uvedeno v Postupově monografii z roku 1967:

„perspektiva krátkozrakosti
píseň kašle
zloděj prázdnoty
chvějící se bezvětří
němá diskuse
hrdina zbabělosti"

Pokračováním a rozvíjením zdánlivě nesourodých slovních spojení vytvářel Postupa tzv. „automatické texty". Takové texty vznikají zdánlivě

nesouvislým zápisem myšlenek, tak jak náhodně vznikají. Vznikají tak zdánlič nesmyslné texty, které však často vytvářejí při následném zkoumání zajímavé asociace. Stejně, jako když se zamýšlíme nad Postupovými fotografiemi a snažíme se domyslet to, co je na fotografiích pouze naznačeno.

Ukázka Postupových automatických textů

Ladislav Postupa se také snažil zachytit své myšlenky týkající se fotografie. Jsou to myšlenky, které budou mít stále svou platnost, měl by se jimi každý fotograf řídit:

> *„Jak udělat dobrou fotografii? Nic neslevit. Přemýšlet. Mít otevřené oči. Hlavně však v nevhodnou chvíli nezmáčknout spoušť.*"

Hra se slovy, to jsou hlavně básně. Nevyhnul se jim ani Postupa. Jeho básně obsahují již známé slovní protiklady. Ty dovolují čtenáři představit si vždy vlastní verzi děje. Stejně, jako Postupovy fotografie:

Bez Názvu

Na voru touhy,
po moři vzpomínek,
k Tobě se plavím.

Na divokém koni
krajinou lásky,
do údolí klidu,
s obětním beránkem.

Mít život a nemít lásku
Napsat obraz a nakreslit lásku
Šedivá chvíle samoty užírá myšlenek chléb.
(březen 1976)

Byla zde již uvedena záliba Ladislava Postupy v kresbě, kterou si skicoval své návrhy na budoucí fotografie. V počátcích své tvorby si Postupa myslel, že fotografie budou jen úvodní podklad pro jeho kresby. Skutečnost však byla naprosto opačná. Nakonec to byla fotografie, která ho dokázala proslavit. Určitě by se tak ale nestalo, kdyby neměl i zde uvedené schopnosti vyjádřit se slovem.

13. Člověk

Uvedl jsem zde několik podob Ladislava Postupy. Zatím zde ale nebyla uvedena ta nejdůležitější podoba. Jaký je Ladislav Postupa jako člověk? Jaký je v prostředí mimo oficiální dosah médií? Jak jsem už uvedl v úvodu, měl jsem možnost s Ladislavem Postupou nějakou dobu spolupracovat. Měl jsem možnost setkávat se s ním nejen na výstavách, ale také v jeho soukromí domácího ateliéru. Setkávali jsme se také u mě v kanceláři, kde jsem pro něj skenoval a tisknul některé jeho fotografie. Poznal jsem proto, že někdy je těžké s ním vyjít a shodnout se s ním stoprocentně na všech názorech. Měl jsem také možnost poznat, že Postupa je citlivý člověk, který si dokáže utahovat sám ze sebe.

Ladislav Postupa ve svém domácím ateliéru (2010)

Postupa je vitální člověk. Ve svém věku by už mohl sedávat na lavičce v parku a krmit holuby. On místo toho raději vymýšlí, co by ještě nového vytvořil. Je ale pravda, stejně jako plno lidí jeho věku, i on si stěžuje, jak je drahé a těžké v dnešní době žít. Nečeká ale na důchod, raději se snaží zase

někomu něco prodat. Pravda je, že ne každý dokáže takovou snahu pochopit ocenit. Za ty roky, co jsem měl možnost se s Postupou stýkat jsem si vyslechl mnoho jeho názorů nejen na fotografii, umění, ale i na lidi kolem nás. Mám k dispozici dlouhé hodiny audiozáznamů, kde Postupa o těchto věcech hovoří. Některé z jeho myšlenek jsem se snažil zde ve své diplomové práci zaznamenat. Patří k nim i ty následující (zaznamenáno v různých termínech v letech 2009 až 2011):

„Copak je to za kumšt, když třeba jenom něco najdeme a vyfotografujeme, a že se to jenom jako něčemu podobá? Toť otázka, já si myslím, že každý autor by měl mít nějaký rukopis. A ten rukopis se ve fotografii nesmírně těžko hledá. Protože realita rukopis smazává. Fotograf, který pracuje tímto způsobem, že hledá, může najít krásné věci, ale většinou je to jenom náhoda. Vytvářet znamená podílet se na tvorbě."

„Tvořit znamená usilovat o návaznost, dokázat pokračovat osobitým způsobem se silou přesvědčení. Každý, kdo si pořídí fotografické zařízení a osvojí si technické dovednosti, nemá jistotu stát se tvůrcem. Každý však má jistotu, že může prospěšně využít vynálezu kreslícího světla."

„Sám pracuji celý život koncepčně. Na počátku mám písemnou poznámku, potom se k výtvarné práci extra vracím. Jen málokdy vznikne něco nového, že bych šel a nalezl to. Nalézání není moje metoda, to nechávám jiným."

„Všichni mí vrstevníci, kteří hodně kouřili a pili, ale málo žili sexuálně, odcházeli dřív než já. Já jsem žil celý život právě naopak. Dodnes mi fungují všechny orgány, jen ta touha už není tak silná. Ale už jsem si všechno vynahradil. Kdybych měl zítra umřít, nebudu litovat, protože jsem myslím, života užil dost."

„Obecně to není známo, ale doktoři mi zjistili, že mám rakovinu ledviny a ještě rok prý vydržím. Tak nevím, jak to bude, ale snažím se do posledního dne být činný, mám chuť na ženský i na žrádlo."

„Nenosím kravatu, ale vážu si tkaničku. Protože když jednou jela moje žena Zuzana do lázní, tak říkala „měl bys něco nosit na krku, protože ty pánské ohryzky nevypadají moc hezky". Tak jsem našel vázací desky na spisy, ty dvě tkaničky jsem vytáhnul a měl jsem okamžitě mašli na krk. Černá je na zimu, v létě mám bílou. V létě nosím bílou čepici, v zimě černý baret."

Postupa věří v kosmickou energii. Věří v to, že úspěchy a prohry přicházejí k člověku podle toho, čemu věří, že je možné. Nehledá výmluvy, že je něco nemožné, hledá možnosti, jak to změnit, jak tvůj sen uskutečnit. Je možné, že tato Postupova vlastnost je pro jeho úspěšnou tvorbu jedna z nejdůležitějších.

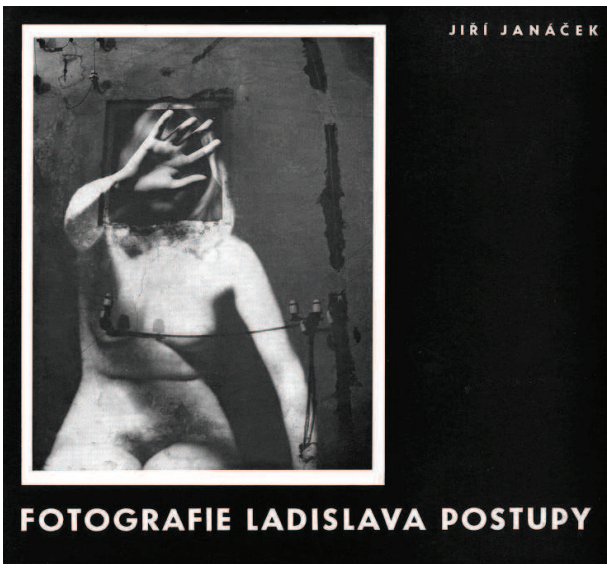
Ladislav Postupa, výstava v Galerii U Rytíře (2010)

14. Knihy

Kdo chce být úspěšný, ten musí být vidět, o něm se musí mluvit. Těmito zásadami se řídil i Ladislav Postupa už od počátku své profesionální tvorby. Svými fotografiemi obesílal noviny a časopisy, které je již v šedesátých letech hojně tiskly. Napomáhalo mu i to, že dokázal vyjadřovat nejen obrazem, ale i slovem. Například v měsíčníku Československá fotografie, v čísle 7/1967 bylo na jedné z dvoustran publikováno několik Postupových fotografií s jeho zamyšlením o možnostech fotografie.

Obdobně se Postupa snažil, aby byl v co největší míře uváděn v různých encyklopediích a přehledech. A to jak fotografických (Encyklopedie českých a slovenských fotografů), tak i uměleckých (Nová encyklopedie českého výtvarného umění), případně i všeobecných (Kdo je kdo, osobnosti české současnosti). Největším uznáním jeho díla je však pro něj to, že byl uveden včetně dvou fotografií v publikaci Česká fotografie 20. Století (Vladimír Birgus, Jan Mlčoch, rok 2009).

Jiří Janáček: Fotografie Ladislava Postupy

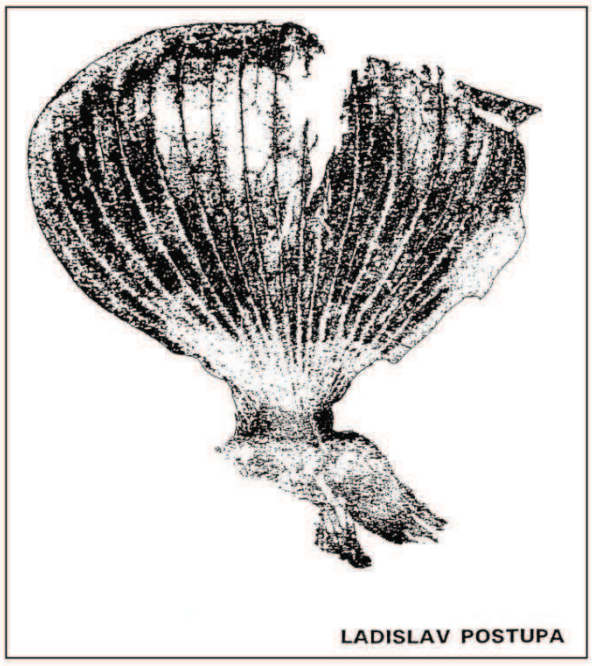

První Postupova monografie zachycující na 48 fotografiích jeho ranou tvorbu z let 1960 až 1967. Ačkoliv neobsahuje žádné Postupovy fotografie z období jeho počátků fotografování (reporty), naznačuje období hledání jeho tvůrčího pohledu. Jedná se většinou stále ještě o nalezené výjevy bez tvůrčích změn a zásahů. Je zde k vidění například již jeho Kariéra (1963), nebo první verze fotografie Metál. Kniha také obsahuje sedm aktů, včetně slavného Svědomí (1966). Nalezneme v ní ale také již několik dodnes slavných fotografií, například Tajemství (1965), Kasař (1966) a Nepřítel (1966).

Publikované fotografie dokládají, že v uvedené době Postupa stále ještě hledal svou cestu, kudy se dál ubírat. Jsou to fotografie, které vznikly v době jeho působení ve Studiu výtvarné fotografie. Jsou již nazvány jedním slovem, které má u diváka navozovat určitou myšlenku, kterou vlastní fotografie dále rozvíjí. Součástí knihy je i několik stran textu Jiřího Janáčka popisující jeho několik setkání s Postupou. Píše se v nich nejen o fotografii, ale také o Postupově životní filosofii. Jsou to slova, která jsou stále platná.

Kniha vydaná v nákladu 2 tisíce výtisků je čtvercového formátu v plátěné vazbě. Fotografie jsou pouze očíslovány, jejich seznam je uveden v závěru knihy (česky a německy). U fotografií chybí rok vzniku.

Ladislav Postupa: Ladislav Postupa

Svou druhou monografii vydal Postupa vlastním nákladem až dlouhých 25 let po té první. Fotografii se věnoval profesionálně po celou tu dobu, přesto však musel na svou novou knihu čekat až na změnu režimu. Navíc, musel si ji vydat vlastním nákladem.

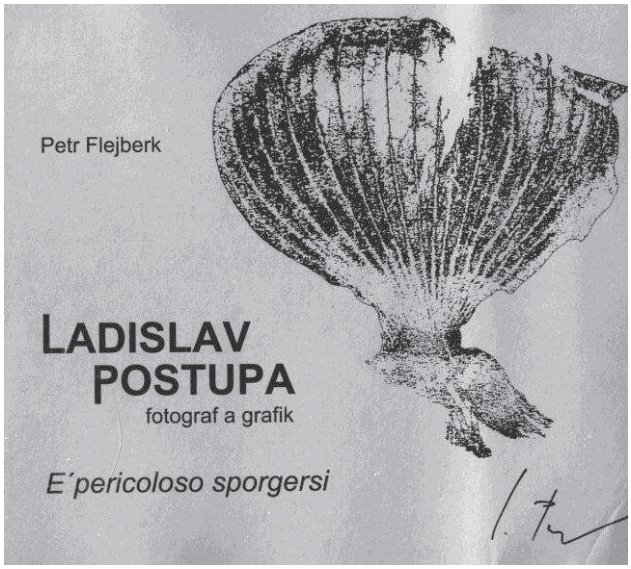
Kniha formátu A4 s lepenou vazbou, s kvalitním tiskem obsahuje 51 fotografií. Předmluvu vytištěnou česky, anglicky a německy napsal Josef Král. Každá fotografie obsahuje mimo roku vzniku i český, anglický a německý název. V závěru knihy jsou uvedeny bibliografické údaje Ladislava Postupy, včetně výčtu je ho nejdůležitějších výstav a uvedení v publikacích.

Dle mého názoru je tato monografie pro Postupovu tvorbu velmi důležitá, protože obsahuje a shrnuje jeho nejznámější díla z období portrétování kovových předmětů. Dalo by se proto až říct, že právě totalitní období mu z

hlediska tvorby nejvíce svědčilo. Snad proto, že byl zavřený v ateliéru a tam tvořil?

Listuji knihou a nacházím v ní úvodní Tajemství (1965), na další straně Strůjce (1967), o pár stránek dále Kasař (1966) a Poselství (1970). V knize je také vytištěno Svědomí (1966), Marnost (1969), Varování (1984) a Mongolfiera (1984). Barevně vynikají Klan (1986), Tonoucí (1985) a Napadení (1987). Není se co divit, Postupa uvedenou knihu používal jako portfolio s ukázkou svých prací. Občasnými vkládanými dodatky se seznamem výstav se snažil knihu aktualizovat. Pozdější verze knihy již existovala s přebalem, na kterém je úvodní text Jiřího Jaskmanického z roku 1996.

Petr Flejberk: Ladislav Postupa, fotograf a grafik

Malá kniha ve stříbrné barvě, zaznamenávající povídání Ladislava Postupy o jeho životě. Důležitá je proto zejména pro ty, kteří se chtějí seznámit s podrobnostmi o jeho životě a osobní filosofii.

Kniha seznamuje čtenáře s mnohými detaily Postupova života. Nejedná se však o životopis, je to spíše souhrn různých textů a povídání. Je možné v ní nalézt například povídání o jeho totálním nasazení, o práci ve vojenském historickém ústavu v době vojenské služby, ale třeba i povídání o začátcích podnikání. To vše je doplněno Postupovými kresbami krajiny a některými grafickými pracemi. Jeho fotografie zde nenaleznete. Místo nich si můžete přečíst několik Postupových básní.

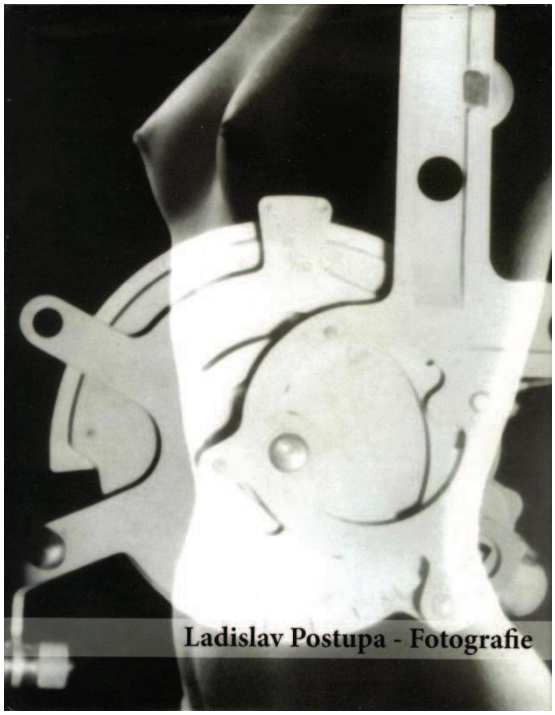
Někteří lidé tyto knihu Postupovi vyčítali, že prý je zbytečná a nic neříkající. Myslím si ale, že je naopak dobře, že ta kniha vznikla. Hlavně pro ty, co mají zájem dozvědět se více o autorovi známých fotografií něco víc, než co

se běžně uvádí v krátkém životopise. Mají tak možnost pochopit autora, jeho myšlení a zásady. Proniknout pod povrch fotografie a poznat okolnosti za kterých fotografie vznikaly.

Knize by se dalo vytknout to, že se jedná ve velké míře o texty často spolu nesouvisející, převzaté z různých jiných publikací, novin a časopisů, kde byl Postupa uváděn.

Kniha je malého, téměř čtvercového formátu (15x17 centimetrů). Zvláštností knihy je, že jsou číslovány pouze otištěné stránky, kterých je 127. Vydavatelem je Petr Flejberk a jeho vydavatelství P.F. art Production. Kniha vyšla s lepenou vazbou v nákladu 200 výtisků. Ke knize je možné dokoupit CD s náhledy zhruba 150 fotografií, které tvoří současné Postupovo portfolio.

Jiří Jaskmanický: Ladislav Postupa – fotografie

První velká obsáhlá monografie zachycující celoživotní dílo Ladislava Postupy. Více než 130 pečlivě vybraných fotografií zaznamenávající poprvé opravdu celoživotní Postupovo dílo od jeho počátečních reportů, až po současnou digitální tvorbu.

V úvodu knihy rozděluje Jiří Jaskmanický Postupovu tvorbu na tři nezávislé cykly, které se se časově navzájem prolínají. V prvním cyklu je to na začátku šedesátých letech zejména hledání motivů a nalézání kompozice, kdy ještě doznívá vliv inspiračních zdrojů. Sem jsou řazeny zejména fotografie Domov (1964) a Vrány (1965). Vliv meziválečné avantgardy je svým diagonálním zpracováním patrný na fotografii Vlak (1963).

Druhý cyklus, což jsou Postupovy akty, je také časově řazen zejména do šedesátých let. Dle Jaskmanického je na fotografiích možno tušit

nezobrazitelnou citlivou vazbu fotografa k modelu. Fotografie pak vynikají hrou se světlem. Vyzdvižena je zejména fotografie Ležící (1963). A samozřejmě pak, dnes již velmi známá fotografie Svědomí (1966), která vznikla montáží dvou negativů.

Třetí cyklus zachycuje fotografie objektů. Jsou to nejznámější Postupovy fotografie, patří k nim například v knize publikované Odkaz (1967), Marnost (1969) a Havárie (1987). Jaskmanický ve své předmluvě v knize uvádí k tomuto cyklu následující charakteristiku:

> *„U těchto předmětů skončil jejich pozemský život. Ztratily pro člověka použitelnost, význam a smysl, skončily na skládce. V tento okamžik jsou připraveny, aby se jich zmocnil umělec a znovu jim vdechl život. Sám autor ale důsledně upozorňuje, že věci nehledá, ale vytváří je. Než výsledná fotografie vznikne, je tento nalezený předmět podroben průzkumu, zda se pro již hotový umělecký obraz hodí. Pokud ne, je fyzicky upraven, naaranžován, nasvícen, a teprve potom se může znova zrodit. Hned do kolébky dostává jméno, při jehož vyslovení ožívá.*"

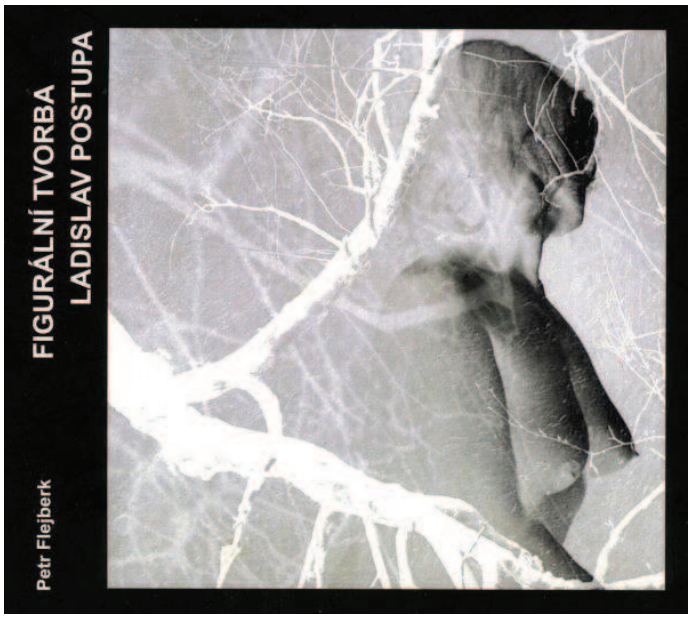
Listovat knihou je pro příznivce fotografií Ladislava Postupy velký zážitek. Nachází zde ve velkém formátu jeho mnohá stěžejní díla. Je zde ale také možné nalézt i několik fotografií zachycující Postupovy reportáže, které byly využívány v novinách a časopisech jako ilustrační fotografie. Patří k nim například Žebravé děti (1962) a Záchranná brzda (1963). Tématika nahého ženského těla je zde pojata většinou zobrazením ladných křivek v kontrastním osvětlení. Zcela však z toho vybočují fotografie Zuzi I a Zuzi II (obě z roku 1978), kde je vidět ženské tělo v prostředí ateliéru. Pohled modelky do objektivu fotoaparátu u druhé fotografie, kde je zachycena u jiného aktu, vzbuzuje mnohé nevyslovené otázky, kde si může každý sám domyslet svůj vlastní příběh.

Kniha však není přes mnohé klady dokonalá. Plátěná vazba knihy postrádá jakýkoliv název, přebal knihy je jakoby tisknutý dodatečně a v horší kvalitě. Z několika barevných fotografií je minimálně jedna vytištěna v naprosto jiné barevnosti. Celkově jsou to však vzhledem k výjimečnému obsahu pouze

drobnosti a rozhodně se jedná o velmi důležitou knihu zaznamenávající to nejdůležitější z Postupovy tvorby.

Knihu vydala Greisen s.r.o. v edici Nejskromnější umění v roce 2010 v nákladu 600 číslovaných výtisků. Prvních 30 výtisků je opatřeno sedmi originálními fotografiemi. Výtisky s čísly 31 až 100 jsou opatřeny jednou originální fotografií. Já mám k dispozici autorský výtisk s podpisem autora.

Petr Flejberk: Figurální tvorba Ladislava Postupy

Kniha, kterou snad nikdo nečekal. Vznikla zejména díky Postupově neustálé snaze něco tvořit, být i ve vyšším věku stále aktivní. Jsou v ní fotografie, které jsou na veřejnosti dosud většinou neznámé. Já jsem měl možnost se s nimi seznámit již dříve v Postupově domácím ateliéru, kdy jsme rozmlouvali o jeho díle. Postupně vytahoval z různých šuplíků skvosty, které tam dlouhá léta ukrýval. Snad proto, že nechtěl své dílo moc tříštit velkým množstvím fotografií. Některé z těchto fotografií nabízel různě v aukcích, posléze se rozhodl vydat je knižně.

Postupa vstoupil ve známost zejména díky svým fotografiím kovových předmětů, které s velkou pečlivostí aranžoval s využitím kontrastního osvětlení. Jeho fotografie aktů publikované v této knize už tak známé nejsou, i když vznikaly zhruba ve stejné době a používal při fotografování obdobné techniky. Svou dokonalost a preciznost dokázal Postupa jako velký obdivovatel žen uplatnit i při zpracování takto „živého" materiálu.

V závěru knihy je uvedeno v sekci Digi Art několik koláží vytvořených v poslední době montáží původních fotografií s doplněním různých digitálních

úprav. Chápu autora, rád by ukázal, že si rozumí s počítačem. V tomto případě však mohou být v celkovém kontextu Postupova díla zveřejněné fotografie brány jako cesta zpět.

Téměř všechny fotografie v knize uvedené vznikly do roku 1970. Několik fotografií je sice datováno později, jedná se však o koláže z fotografií staršího data. Ze známých fotografií je zde snad jen Svědomí (1966).

Kniha je malého, téměř čtvercového formátu (15x17 centimetrů), s velmi kvalitním černobílým tiskem. Vydavatelem je opět Petr Flejberk a jeho vydavatelství P.F. art Production. Kniha vyšla s lepenou vazbou, v nákladu 200 výtisků. Předmluvu ke knize napsal opět Jiří Jaskmanický.

Ležící (1969)

15. Pokračovatelé

Je těžké jít svou vlastní cestou bez napodobování jiných autorů. Postupovi se to podařilo. Je to člověk, který vždy dbal na precizní kvalitu své práce a pečlivost zpracování. Chtěl být originální, proto vymýšlel nové postupy a možnosti, jak zaujmout. Ve svém ateliéru zkoušel různé možnosti, jak dát svým fotografiím neopakovatelnou podobu. Dalo by se proto říct, že jeho tvorba je i po letech jedinečná a neopakovatelná. Přesto se však hlavně díky Postupovi našli nástupci, kteří mají šanci v pojetí jeho tvorby pokračovat.

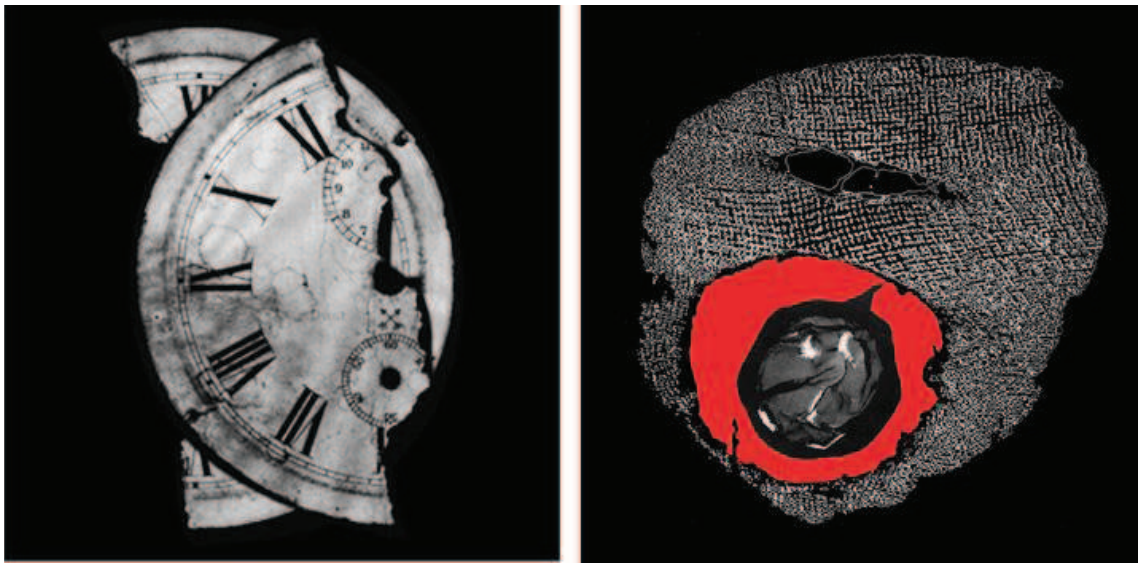
Své technologie finální úpravy fotografií na deskách Postupa dodnes pečlivě tají. Sice kolují po Liberci mezi fotografy různé „zaručené" informace, jak to nejspíše dělal, nikomu se nepodařilo jeho jedinečný styl adjustace fotografií zvládnout. Postupa občas naznačuje, že je ochoten licenci svého postupu prodat. Jindy tajemně připouští, že se tak již stalo a že již brzy bude mít v tomto směru svého nástupce. Stále však zůstává sám, kdo dokázal takto dokonale své fotografie precizně na desky adjustovat. Snad i proto, že je v dnešní době plno jiných moderních možností, jak dosáhnout podobných výsledků. Ty však podle mého názoru, právě kvůli své masovosti použití, nemohou nikdy dosáhnout takové exklusivity, s jakou tvořil v minulosti svá díla Ladislav Postupa.

Je pravda, že Postupa se snaží tajit technologii výroby fotografií na deskách, na druhé straně rád vypráví o své práci a uvádí přitom i některé zajímavé detaily, jak některých výsledků dosáhnout. Jindy zase hovoří, že má již několik „studentů", kterým své znalosti předává, které vede v jejich zdokonalování se v oboru fotografie. Nejvíce mezi nimi vynikli Marcela Zuchová a Zuzana Postupová.

Marcela Zuchová

Její maminka (také Marcela Zuchová) je nejen fotografka (černobílá dokumentární fotografie), ale také dlouholetá přítelkyně Ladislava Postupy. Vyrůstala proto doslova obklopena fotografií. Měla také možnost již od dětství postupně objevovat skryté významy fotografií a obrazů Ladislava Postupy, které

vysely u nich doma na zdech. Měla tak možnost vnímat a postupně odhalovat skryté významy a metafory obsažené v jeho fotografiích.

Marcela Zuchová: Zlomek času, Kanibal (2008)

Marcela Zuchová se narodila v roce 1986 v Hradci Králové. Tam také vystudovala střední školu aplikované kybernetiky, obor virtuální grafika. Měla možnost se často již od dětství potkávat s Ladislavem Postupou, vnímat jeho dílo. Jejich oficiální spolupráce však započala až v březnu roku 2007, kdy podepsali smlouvu o poskytnutí práva k užití Postupova díla pro další výtvarné účely. Výsledky spolupráce využila autorka již ve svém kalendáři pro rok 2008. Byly také prezentovány na několika výstavách, například v březnu roku 2008 ve výstavní síni Foma Bohemia, případně v září 2008 v Liberecké galerii Babylon. Další informace o autorce, včetně aktuální tvorby jsou k nahlédnutí na http://www.galeriezupo.cz (odkaz platný ke dni 10.4.2012)

Autorka ke spolupráci s Postupou říká následující:

„Přes mamku jsem se seznámila s panem Postupou, který mi řekl, že je mu hrozně líto, že nemá nikoho, kdo by pokračoval v jeho díle. Slovo dalo slovo a byla jsem k němu pozvána, kde mi ukázal svoje fotky. Ledacos jsme vyzkoušeli. Jemu se to velice líbilo a zjistil, že cítíme nějak

podobně. Výtvarnou formou. Začali jsme spolu komunikovat přes poštu. Odepisoval mi, co se mu líbilo a co bylo špatně. Zatím tvořím, to co vidím a co mne napadne." (viz http://www.fotorevue.org/stranky/089.html, platnost odkazu ke dni 10.5.2012)

Sám Postupa hodnotí nově vzniklé práce Marcely Zuchové ze svých fotografií následujícími slovy:

„Marcela je autorka, která využívá fotografických znalostí a digitální techniky tak, že je kombinuje dohromady, dělá to však opatrně. Její obrazy nejsou přebarvené. Ona doplní motiv, který je ode mě, například nalitím barvy do obrazu a tím podtrhne význam věci a vše ještě více polidšťuje." (z rozhovoru s Ladislavem Postupou, červen 2011)

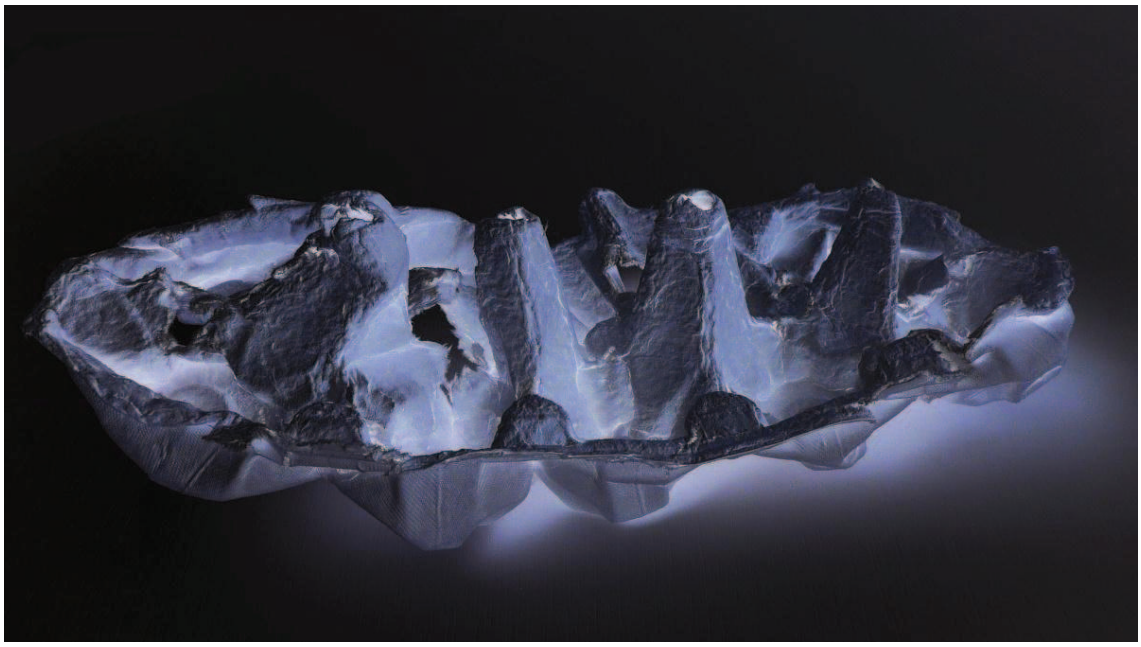
Je nutné přiznat, že práce Marcely Zuchové dávají fotografiím Ladislava Postupy další význam. Jsou to však variace na jeho již známé motivy. Dle mého názoru tak může být nezasvěcený divák zmaten, protože vidí mnohdy známé Postupovy fotografie, které jsou najednou jiné, nesoucí nové dosud neznámé prvky. Věříme však, že autorka našla pod vedením Postupy svou novou cestu kudy jít a toto studium mělo pro ni velký význam. Ukázala to na svých dalších již samostatných výstavách. Postupova cesta je na nich sice i nadále patrná, přesto se však již jedná o nové fotografie.

Postupa v tomto případě ukázal, že je schopen působit na ostatní autory a předávat jim své zkušenosti. Důležitější by však bylo, vést je metodicky zejména k samostatné tvorbě, ne k tvorbě napodobenin.

Zuzana Postupová

Je dlouholetou partnerkou Ladislava Postupy a určitě se tím také podílí na jeho úspěších. Má možnost být prvním kritikem jeho nových prací, současně také měla možnost seznámit se přitom dokonale se stylem jeho práce. Zná také díky této asistenci mnohé taje Postupovy práce, včetně adjustace fotografií na desky.

Zuzana Postupová se narodila v roce 1941 v Hradci Králové, vystudovala zdravotní školu v Liberci a dlouhé léta potom pracovala v nemocnici, kde se starala o malé děti. Snad také proto vnímá citlivě svět kolem sebe, včetně všech jeho krás a nedostatků. Svět kolem sebe zaznamenávala digitálním fotoaparátem už dříve, než se Postupa rozhodl ke kroku digitalizace své práce. A byl to právě i její fotoaparát, kterým Postupa tvořil své první digitální fotografie. Spolu pak postupně pronikali do tajů počítačů a grafických editorů.

Zuzana Postupová: Archa noemova

Zuzana Postupová vychází sice z tvorby svého manžela, odlišuje se však zejména svým jemným ženským pohledem a větší důrazností na duchovno. Své náměty hledá v běžném světě kolem sebe, třeba v kuchyni. Zaujmou ji tak zdánlivě obyčejné věci, jako naběračka, zelenina, nebo například struktura

textilu. To vše pak zobrazuje svým pohledem, který jako by opouštěl běžný svět, získává naopak svůj nový význam. Z papírového obalu na vajíčka se stává při vhodném osvětlení a zásahu v počítači Archa Noemaova, tkanina představuje Trosečníka, z hlávky zelí vzniká Strom. Fotografie jsou upravovány v počítači, kdy je jim vdechnut nový život. Následně fotografie v duchu Postupovy tvorby pečlivě adjustuje podle očekávaného využití buď volně, nebo na desky.

Své práce vystavovala Zuzana Postupová již na několika výstavách. První takovou velkou výstavou byla výstava v Krajské vědecké knihovně v Liberci v roce 2010. Vystavovala však například také již v roce 2011 v centru České fotografie v Praze. Její stálá výstava je po celý školní rok 2011/212 v Podještědském gymnáziu. Podle posledních zpráv (květen 2012) připravuje Zuzana Postupová vydání své první monografie, která by měla být vydána v září. Vydavatelem bude Petr Flejberk a jeho P.F.Art production, kde již vydal své dvě minimonografie i Ladislav Postupa.

Zuzana Postupová začala své práce publikovat relativně nedávno, snad proto přináší stále nové pohledy na svět kolem sebe. Nejsou to však „Postupovy kopie", je to zcela nové pojetí vidění světa jejím pohledem. Pohledem, který si výtvarně teprve vyhledává tu svou správnou cestu, kam se ubírat. Dalo by se proto říct, že Zuzana Postupová v současné době nestagnuje jako její manžel, má ještě možnost se dále rozvíjet a zúročit tak dlouhodobý kontakt se svým mistrem a učitelem Ladislavem Postupou.

16. Životní dílo

Více než padesát let působil Postupa v oblasti fotografie a grafiky. Jak on sám říká, za tu dobu nafotografoval tisíce snímků. Nikdy se nespokojil s jediným záběrem, vždy experimentoval a hledal nové cesty, jak zobrazit svůj záměr. Snažil se vždy odvést perfektní práci. Nad náměty přemýšlel, skicoval si je, až poté došlo k fotografování. Jeden záběr mu trval třeba i několik dnů, než byl s výsledkem spokojený.

Jeho práci by bylo možné rozdělit do dvou hlavních částí. Každá z nich měla jiný cíl, Postupa na nich však pracoval vždy s maximálním nasazením. Nejdůležitější pro něj byla volná tvorba. V té vynikly zejména jeho snímky kovových předmětů. Naproti tomu „dekoráky", jak jim on říkal, byly určeny pro obživu. Byly to zejména grafické obrazy adjustované na desky.

Postupa je velmi pečlivý a vyniká totálním pořádkem ve všem, co dělá. Ve svém domácím ateliéru má ve skříních plno pečlivě popsaných krabic s negativy a fotografiemi. Plno fotografií u něj také visí na stěnách. Jsou to většinou známé práce. Přesto však je stále ještě plno takových, které Postupa světu zatím neukázal. Občas když jsem u něj, vytáhne některou z krabic a ukáže jejich dosud neznámý obsah. Z nich potom Postupa připravuje novou výstavu nebo knihu.

Uspořádat kompletní soupis toho, co Postupa nafotografoval, by dalo zřejmě moc velkou práci. To nejlepší má však Postupa naštěstí uspořádáno ve svém portfoliu. Jak on říká, má několik tisíc negativů. Postupně z nich opatrně vybíral jen několik set. A z těch několika set vybral potom sto padesát těch naprosto nejlepších prací.

Závěr

Dalo by se říct, že Ladislav Postupa ani ve značně pokročilém důchodovém věku nezahálí a stále tvoří. Ačkoliv často při různých setkání tvrdí, že už to nemá zapotřebí, chvíli poté tajemně naznačuje co nového má ještě v plánu. Naučil se pracovat s počítačem, vydává knihy, chystá výstavy. Snad jako by si takto chtěl vynahradit dobu, kdy to nebylo možné. Co je však výsledkem takové snahy?

Postupa je zvyklý celý svůj život pracovat a tvořit. Stále hledá nové možnosti, kde a jak vyniknout. Jeho poslední práce vytvořené digitálně však už zdaleka nedosahují takových kvalit, na jaké jsme byli u Postupy zvyklí. Naštěstí však mimo to stále pracuje na uspořádání svého díla a občas ukáže světu dosud neznámé starší vynikající práce. Záslužná je tako jeho snaha předat dál své zkušenosti svým nástupcům.

Jak zde bylo již uvedeno, Postupa vyniknul nejvíce svými pracemi se zobrazením kovových předmětů. Zcela běžným předmětům dokázal vdechnout v ateliéru nový život. Jak on sám tvrdí, své motivy nehledal, ale tvořil. Dokázal přitom vytvořit díla, která jsou snad nejen pro českou, ale i světovou fotografii neopakovatelná a jedinečná. Velký význam mělo také jeho adjustování fotografií na desky. Našel nové využití fotografií a dostal je jako umělecké dílo i do interiérů běžných lidí. Tím vším se právem dostal do dějin fotografie.

A. Životopisné údaje

- 1929 - Ladislav Postupa, narozen 21.9.1929 v Náchodě
- 1949 - Absolvuje vyšší průmyslovou školu stavební v Liberci, řadu let pracuje jako projektant.
- 1959 - Uveřejňuje první fotografie a začíná výtvarnou fotografickou práci.
- 1962 - Účastní se založení Studia výtvarné fotografie v Liberci.
- 1965 - V Praze je přijat do Svazu československých výtvarných umělců.
- 1967 - Najímá v Liberci ateliér a začíná profesionálně pracovat.
- 1968 - Začíná s řešením nové adjustační techniky fotografií.
- 1969 - Provádí první fotografie na deskách jako nástěnný obraz.
- 1969 - Dostalo se mu veřejného uznání za výtvarnou práci ve fotografii Krajským národním výborem v Ústí nad Labem.
- 1970 - Přihlašuje čs. patent umožňující povrchovou úpravu fotografií na deskách a stává se jeho autorem.
- 1971 - Přechází od samostatných prací na kompoziční řešení stěn a uplatňuje fotografii ve společenských interiérech.
- 1978 - Evidován jako umělecký fotograf při Českém fondu výtvarných umění.
- 1980 - Řeší grafiky fotografickou cestou.
- 1986 - Druhý čs. patent, nábytkový design užitím fotografie.
- 1990 - Členem Unie českých výtvarných umělců, přidružené k UNESCO.
- 1991 - V Praze jmenován čestným členem AF asociace

B. Výstavy

Samostatné zahraniční výstavy:

1987 - Dresden, Altmarkt, Kunstdienst

1987 - Meissen, Frauenkirche, Kunstdienst

1988 - Leipzig, Nikolaikirche, Kunstdienst

1999 - Zittau, Galerie Kunstlade, Oberlausitzer Kunstverein e. V.

2009 - Budapest,Galerie Nessim

2009 - Munchen, Galewrie Objekte W.F,Maurer

Společné zahraniční výstavy:

Wroclaw 1962.

Hong-Kong 1962, 1966.

Johannesburg 1963.

Barreiro 1963.

Lisboa 1964.

Edinburg 1965.

Zadar 1965.

Bankok 1966.

Tokio 1968.

2. Podzimní salon, Bautzen 1997.

Domácí výstavy:

1962 - Liberec, Divadlo hudby a poezie

1963 - Hejnice, výstavní síň MěstNV

1966 - Liberec, Severočeské muzeum

1966 - Jablonec nad Nisou, Divadlo Julia Fučíka

1967 - Hejnice, výstavní síň MěstNV

1967 - Brno, Dům pánů z Kunštátu, kabinet J. Funka

1967 - Ostrava, Dům kultury VŽKG

1967 - Louny, Galerie umění Benedikta Rejta

1968 - Karlovy Vary, Oblastní galerie umění

1969 - Ústí nad Labem, Divadlo hudby

1970 - Liberec, Severočeské muzeum, kabinet fotografie

1971 - Liberec, Naivní divadlo

1979 - Liberec, Severočeské muzeum, kabinet fotografie

1983 - Liberec, Galerie Díla

1984 - Česká Lípa, Okresní vlastivědné muzeum

1988 - Louny, Galerie umění Benedikta Rejta

1988 - Varnsdorf, Městské muzeum

1988 - Litvínov, Docela malé divadlo

1989 - Náchod, Okresní galerie výtvarného umění

1990 - Děčín, Okresní muzeum

1990 - Rumburk, Městské muzeum

1993 - Liberec, Oblastní galerie v Liberci

1993 - Praha, Galerie Svazu českých fotografů

1994 - Praha, Galerie DAP

1996 - Praha, Galerie Paideia

1997 - Turnov, Okresní muzeum

1999 - Jablonec nad Nisou, Městská galerie

2004 – Jindřichův Hradec, Národní muzeum fotografie

2010 – Liberec, Galerie u Rytíře

Další společné výstavy:

1966, 1968, 1985, 1987 - Oblastní galerie v Liberci

1966 - Brno, Surrealismus a fotografie

1966 - Museum Folkwang Essen, Německo

Alšova jihočeská galerie, Hluboká 1967.

Československý spisovatel, Praha 1968.

Severočeští výtvarní umělci, Mánes, Praha 1968.

Současná československá fotografie, Moravská galerie Brno 1969, 1971, 1973.

Galerie hlavního města Prahy, Obecní dům, Praha 1969.

Galerie "D", Praha 1970.

Ústí nad Labem 1980, 1981, 1982, 1983.

Okresní galerie v Roudnici 1982.

Malá zámecká galerie, Teplice 1984.

Česká výtvarná fotografie, Československý spisovatel, Praha 1984.

40. výročí osvobození: Oblastní galerie v Liberci 1985, Vyznání životu a míru, Praha 1985.

Salon, Jablonec nad Nisou 1989.

Oblastní galerie v Liberci 1992.

Galerie Dílo, Liberec 1995.

Pražský dům fotografie, Surrealistické incidence, Praha 1996.

dtto Galerie pod kamennou žábou, České Budějovice 1997.

Náchodský výtvarný podzim, 1997.

C. Zastoupení ve sbírkách

Domácí sbírky:

Kabinet fotografie, Severočeské muzeum v Liberci.

Galerie Benedikta Rejta v Lounech.

Moravská galerie v Brně.

Umělecko-průmyslové muzeum v Praze.

Muzeum v České Lípě.

Svaz českých fotografů v Praze.

Národní muzeum fotografie, Jindřichův Hradec

České centrum fotografie Praha

Zahraniční sbírky:

Victoria and Albert museum London.

Maison Européenne de la Photographie-Audiovisuel, Paris.

Bibliothéque nationale de France, Paris.

The Art Institute of Chicago.

D. Recenze

Československá fotografie č. 11/1968.

Kulturní tvorba, Václav Chochola č. 18/1968.

Červený květ, Dr. Alena Bretšnajdrová č. 3/1968.

Věda a život, doc. Dr. Oleg Sus č. 7/1968.

Im Herzen Europas, prof. Jiří Janáček č. 12/1967.

Dialog, doc. Dr. Ludvík Beran č. 6/1968.

Výtvarná práce, doc. Dr. Václav Zykmund č. 2/1971.

Československý architekt č. 26/1975.

Projekt revue slov. architektury, ing. arch. M. Maxa č. 8/1974.

Domov č. 5/1984.

Technický magazín č. 4/1975.

Průboj č. 169/1979.

Československá fotografie, Vladimír Richtrmoc č. 7/1984.

Kultura - Rudé právo č. 222/1989, Antonín Braný.

Severočeský deník č. 155/1990, Josef Král.

Liberecký den č. 25/1193, Milena Králová.

Praha - Atelier, čtrnáctideník současného výtvarného umění č. 10/1993, Mgr. Antonín Braný.

Praha - Telegraf č. 10/1996, Mgr. Aleš Kuneš.

E. Zveřejněn v publikacích

Photo-schau, Artia, Praha 1964.

Monografie vydaná Severočeským nakladatelstvím, Jiří Janáček - Fotografie Ladislava Postupy, 1967.

Odborné časopisy, Čs. fotografie a Revue, magazíny, denní tisk.

Dr. Antonín Dufek - Černobílá fotografie, Odeon, Praha 1987.

Josef Král - Monografie Ladislav Postupa, 1992.

Dr. Antonín Dufek - Encyklopedie ASCO, Praha 1993.

Katalog Unie českých výtvarných umělců, Liberec 1994.

PhDr. Vladimír Birgus - Nová Encyklopedie českého výtvarného umění, Academia Praha 1995.

Mgr. Aleš Kuneš - Katalog surrealistické incidence, PHP Praha 1996.

Ilustrace básnické sbírky PharmDr. Lubomíra Jaroše 1997.

Michel + Michéle Auer - Photographers Encyclopedia International, Hermance 1998.

F. Použité zdroje informací

- Jirí Janeček "Fotografie Ladislava Postupy", Severočeské nakladatelství, 1967
- Čestmír Krátký, Jan Koblasa "Čestmír Krátký", Severočeské nakladatelství, 1969
- Ladislav Postupa "Ladislav Postupa", vlastní náklad, 1992
- Petr Flejberk "Ladislav Postupa, fotograf a grafik", P.F. Art Production, Liberec 2008
- Jirí Jaskmanický "Ladislav Postupa", Greisen, 2010
- Petr Flejberk "Figurální tvorba Ladislav Postupa", P.F. Art Production, Liberec 2011

- Aleš Kuneš „Surrealistické incidence", PHP Praha, 1996
- Jirí Jiroutek "Dílo Ladislava Postupy", bakalárská práce ITF, 1994
- Barbora Tomášová „Abstraktní tendence v české fotografii 60. let", bakalářská práce ITF, 1998
- Jana Hunterová "Studio výtvarné fotografie v Liberci", bakalářská práce ITF, 2010

- osobní archív Ladislava Postupy (výstřižky z novin, katalogy výstav)
- časopis Československá fotografie (ročníky 1960 až 1969)

- rozhovor s Čestmírem Krátkým (12.7.2008)
- rozhovory s Ladislavem Postupou

G. Seznam vyobrazených fotografií

Popis	strana
01. Strom (1966)	02
02. Emila Medková, Křik (1963)	04
03. Mongolfiera (1992)	07
04. Varování (1992)	07
05. Zadní strana fotografie Ladislava Postupy	09
06. Recenze výstavy Studia výtvarné fotografie (1967)	10
07. Soused (1971)	11
08. Zahrada (1981)	11
09. Zakletý (1970)	11
10. Květ (1979)	11
11. Cvičné kresby (nedatováno)	12
12. Česká krajina (1952)	13
13. Sklo nejrozšířenější (1960)	14
14. Slečna má rýmu (1960)	14
15. Různé dopravní prostředky	15
16. Babiččina Singrovka	16
17. Kariéra (1963)	17
18. Svědomí (1966)	18
19. Stejné téma zpracováno různě. Metál 1967, Aféra 1969	19
20. Tajemství (1965)	20
21. Strůjce (1967)	21
22. Poselství (1917)	21
23. Unavené slunce	23
24. Zvědavec (1986)	24
25. Napadení (1987)	25
26. Tonoucí (1985)	25
27. Jaro, léto, podzim, zima	26
28. Teoretici (1988)	27
29. Naslouchající (2002)	27

30. Výzdoba interiéru, dětská nemocnice v Liberci 28
31. Výzdoba interiéru, Státní statek Varnsdorf 29
32. Výzdoba interiéru, motorest Ludvíkovice 29
33. Postupa ve svém domácím ateliéru (květen 2008) 30
34. Ona a on (2008), Portrétovaný (2008) 31
35. Iluze 1, Iluze 2 (2010) 32
36. Akty 1 (2009) 34
37. Jistota (2009) 35
38. Ladislav Postupa ve svém ateliéru v roce 2006 37
39. Marnost (1969) 39
40. Kasař (1966) 42
41. Perpetum mobile (1967) 42
42. Maska (1988) 42
43. Štěstí (1965) 42
44. Ukázka Postupových automatických textů 44
45. Ladislav Postupa ve svém domácím ateliéru (2010) 46
46. Ladislav Postupa, výstava v Galerii U Rytíře (2010) 48
47. Ležící (1969) 55
48. Marcela Zuchová: Zlomek času, Kanibal (2008) 57
49. Zuzana Postupová: Archa noemova 59

H. Jmenný rejstřík

Bartoš Jiří, 9
Birgus Vladimír, 40
Boháč Vilém, 8
Boudník Vladimír, 3, 4
Flejberk Petr, 51, 54, 60
Hřebíček Gustav, 9
Hunterová Jana, 30
Janáček Jiří, 49, 50
Jaskmanický Jiří, 51, 52, 55
Kabíček Jan, 8, 9
Kalík Miloslav, 9
Koblasa Jan, 3, 5
Krátký Čestmír, 4, 5, 9, 10, 11
Man Ray, 9
Medek Mikuláš, 3, 4
Medková Emila, 3, 4, 9, 18
Nožička Alois, 4, 5
Pikous Jan, 8, 9, 10, 11
Plátek Jiří, 8, 9
Plicka Karel, 5
Postupová Zuzana, 59, 60
Reichmann Vilém, 4, 9, 18
Simon Zbyšek, 3
Sudek Josef, 9
Škopek Karel, 9
Teige Karel, 4
Valenta Jiří, 3
Veselý Aleš, 3
Zuchová Marcela, 56, 57, 58